

บทที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตำบลพร่อน เป็นตำบลที่ตั้งอยู่ในเขตการปกครองของอำเภอตากใบ มีจำนวนหมู่บ้านทั้งสิ้น ๖ หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ ๑ บ้านปลักช้าง หมู่ ๒ บ้านโคกไผ่ หมู่ ๓ บ้านใหญ่ หมู่ ๔ บ้านโคกมะม่วง หมู่ ๕ บ้านโคกยาง หมู่ ๖ บ้านวัดใหม่

1.1 ที่ตั้งอาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

- ตำบลพร่อน ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของอำเภอตากใบ ห่างจากอำเภอ 5 กิโลเมตร และอยู่ห่างจากจังหวัดนราธิวาส 30 กิโลเมตร มีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ	จด	ตำบลเจ๊ะเห
ทิศใต้	จด	ตำบลโฆซิดและอำเภอสุไหงปาดี
ทิศตะวันออก	จด	ตำบลโฆซิดและตำบลเกาะสะทอน
ทิศตะวันตก	จด	ตำบลบางขุนทอง

ภาพที่ 1 แสดงแผนที่ตั้งและอาณาเขตติดต่อ

แผนที่แสดงเขตการปกครอง ตำบลพร่อน อำเภอตากใบ

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

ตำบลพร่อน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีรูปแบบการปกครอง 1 องค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้
จำนวน 6 หมู่บ้าน

องค์การบริหารส่วนตำบลพร่อน (ตำบลพร่อน) จำนวน 6 หมู่บ้าน

หมู่ที่ 1 บ้านปลักช้าง

หมู่ที่ 2 บ้านโคกไผ่

หมู่ที่ 3 บ้านใหญ่

หมู่ที่ 4 บ้านโคกมะม่วง

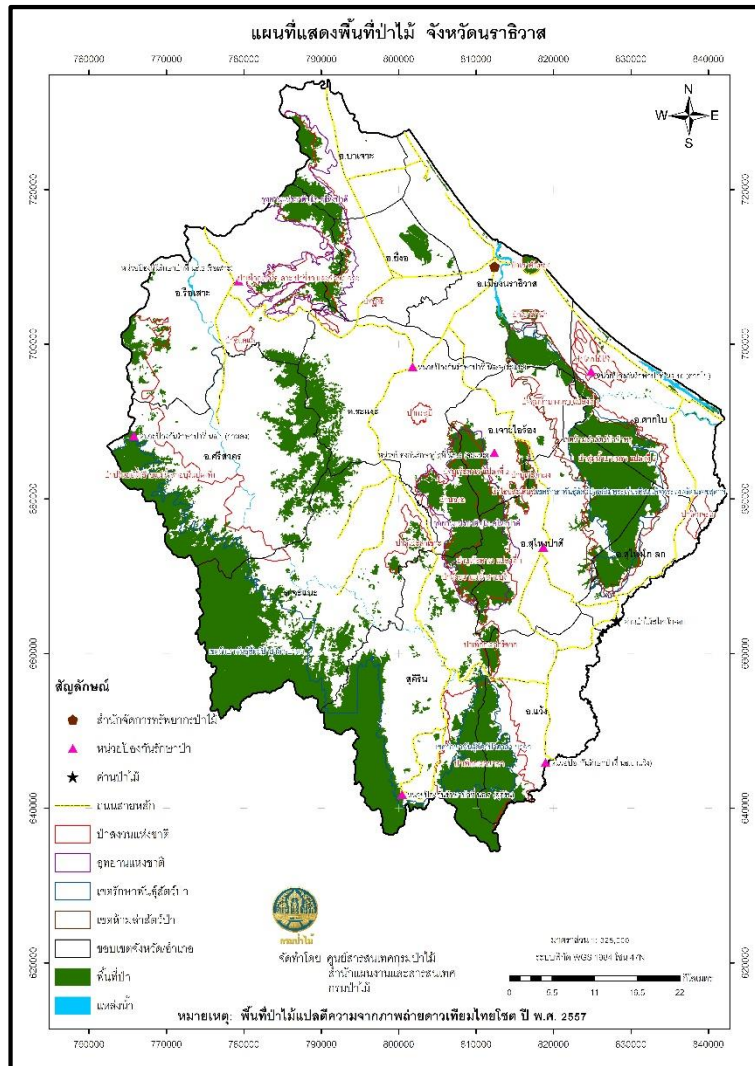
หมู่ที่ 5 บ้านโคกยาง

หมู่ที่ 6 บ้านวัดใหม่

1.2 ลักษณะภูมิประเทศ (Topographie)

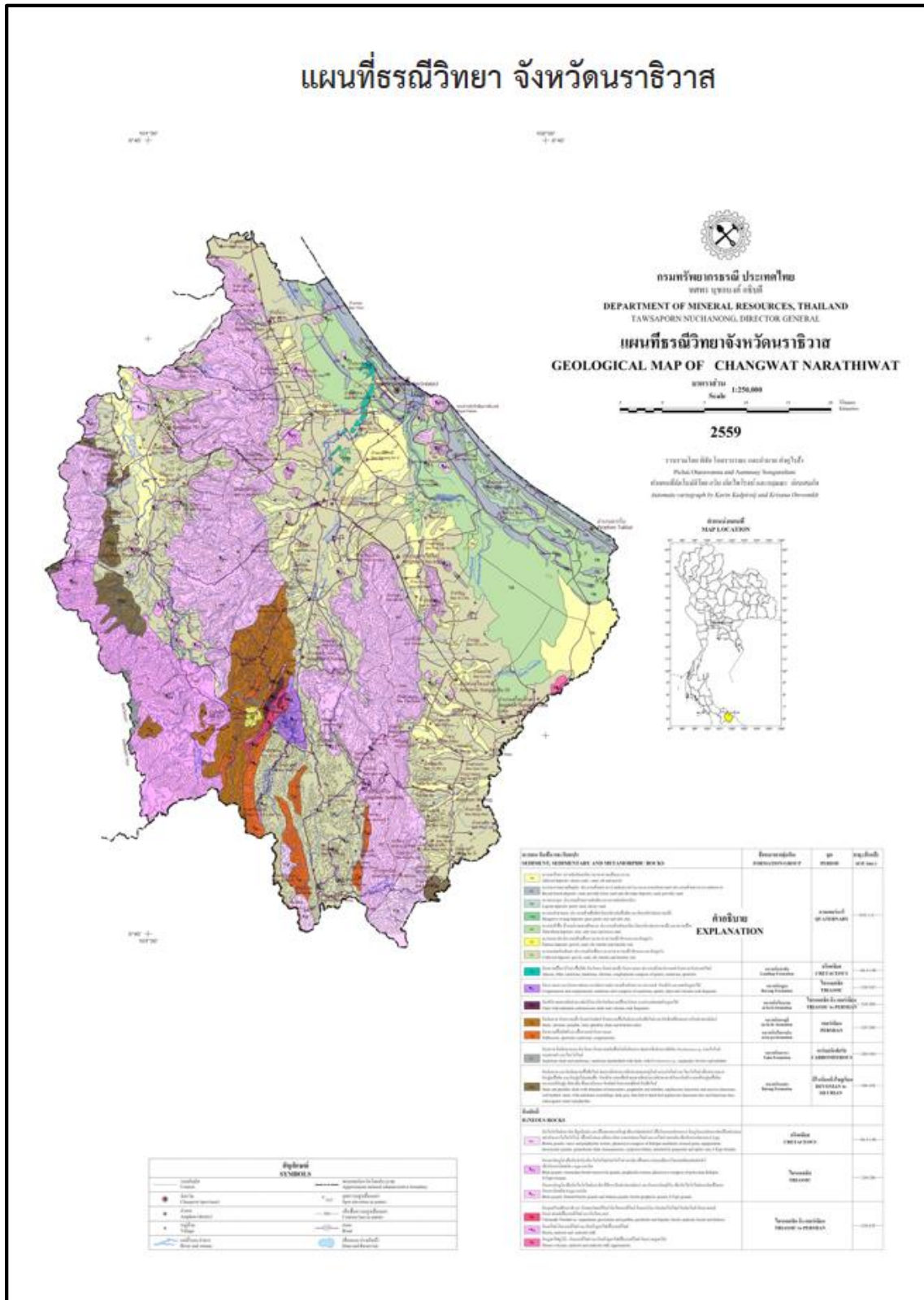
ภูมิประเทศของตำบลพร่อน ลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มริมฝั่งทะเล และบางส่วนเป็นที่ดอน คล้ายลูกคลื่น มีสันทรายเป็นแนวยาวสลับกับที่ลุ่มน้ำขัง พื้นที่ประกอบด้วย พื้นที่ป่าพรุ และป่าชายเลนตลอดแนวชายฝั่ง
จำนวน 636 ไร่

ภาพที่ 2 แสดงแผนที่พื้นที่ป่าไม้

ที่มา: กรมป่าไม้

ลักษณะทิศทางและความลาดชัน มีความลาดชันจากทิศตะวันตกลาดลงไปสู่ทิศตะวันออก
 ภาพที่ 3 แสดงแผนที่ความลาดชัน

ที่มา: การจำแนกเขตเพื่อการจัดการด้านธรณีวิทยาและทรัพยากรธรณี กรมทรัพยากรธรณี
 ลักษณะชุดดิน กลุ่มชุดดิน แสดงดังตารางที่ 1 และ 2

ตารางที่ 1 แสดงลักษณะเนื้อดินพื้นที่ตำบลพร่อน อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

ลำดับ	กลุ่มชุดดิน	พื้นที่(ไร่)
1	2	2,423.63
2	23	343.27
3	34	120.13
4	39	279.86
5	42	2,290.51
6	43	1,239.02
7	57	636.32
8	แหล่งน้ำ	1,761.77
9	หาด	740.84
10	พื้นที่ชุ่มชื้น	1,955.12
11	เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	18.86
รวมเนื้อดิน		11,809.33

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน

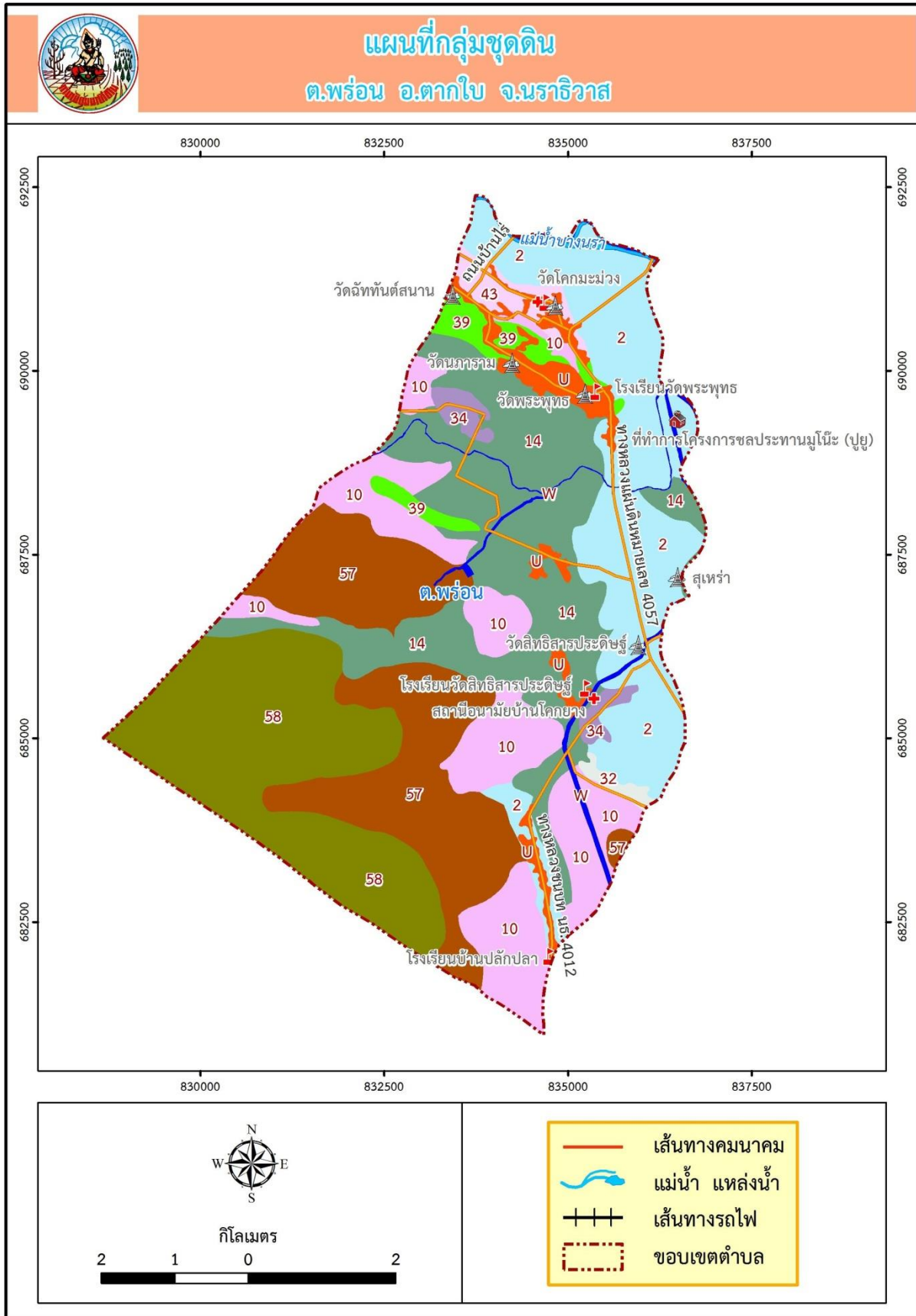
ตารางที่ 2 แสดงลักษณะทั่วไปของกลุ่มชุดดินในตำบลพร่อน อำเภอตากใบ

กลุ่มชุดดิน	ลักษณะทั่วไป
2	กลุ่มดินเหนียวลึกมาก ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก อาจพบจุดประสีเหลืองฟางข้าวของสารประกอบกำมะถันลึกกว่า 100 ซม. จากผิวดิน การระบายน้ำเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง ตัวอย่างได้แก่ ชุดดินอยุธยา (Ay) ชุดดินบางเขน (Bn) ชุดดินบางน้ำเปรี้ยว (Bp) ชุดดินมหาโพธิ (Ma) และชุดดินท่าขวาง (Tq)
23	กลุ่มดินทรายลึกมากที่เกิดจากตะกอนทรายชายทะเล ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงปานกลาง การระบายน้ำเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ได้แก่ ชุดดินบางละมุง (Blm) ชุดดินทรายขาว (Sak) และชุดดินวังเปรียง (Wp)
34	กลุ่มดินร่วนละเอียดลึกถึงลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือวัตถุต้นกำเนิดดินเนื้อหยาบ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัด การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ได้แก่ ชุดดินฉลอง (Chl) ชุดดินฝั่งแดง (Fd) ชุดดินควนกาหลง (Kkl) ชุดดินคลองท่อม (Km) ชุดดินคลองนกระทุง (Knk) ชุดดินละหาน (Lh) ชุดดินนาท่าม (Ntm) และชุดดินท่าแซะ (Te)

กลุ่มชุดดิน	ลักษณะทั่วไป
39	กลุ่มดินร่วนหยาบถึงหนักมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือวัตถุต้นกำเนิดดินเนื้อหยาบ ปฏิกริยา ดินเป็นกรดจัด การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ได้แก่ ชุดดินคองหงษ์ (Kh) ชุดดินนาทวี (Nat) ชุดดินสะเตา (Sd) และชุดดินทุ่งหว้า (Tg)
42	กลุ่มดินทรายที่มีชั้นดานอินทรีย์ภายในความลึก 100 ซม. จากผิวดิน ปฏิกริยาดินเป็นกรด เล็กน้อยถึงปานกลาง การระบายน้ำค่อนข้างมากอยู่บนชั้นดินที่มีการระบายน้ำดีปานกลางถึง ค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ได้แก่ ชุดดินบ้านทอน (Bh)
43	กลุ่มดินทรายถึงหนักมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือสัณทรายชายทะเล ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อย ถึงปานกลาง การระบายน้ำค่อนข้างมาก ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ได้แก่ ชุดดินบาเจาะ (Bc) ชุดดินดงตะเคียน (Dt) ชุดดินหัวหิน (Hh) ชุดดินหลังสวน (Lan) ชุดดินไม้ขาว (Mik) ชุดดิน พัทธยา (Py) ชุดดินระยอง (Ry) และชุดดินสัตหีบ (Sh)
57	กลุ่มดินที่มีวัสดุอินทรีย์หนา 40-100 ซม. จากผิวดิน ทับอยู่บนตะกอนน้ำทะเล ปฏิกริยาดินเป็น กรดจัดมาก การระบายน้ำเลวมาก ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีน้ำท่วมขังนานเกือบตลอดปี ได้แก่ ชุดดินกาบแดง (Kd)
แหล่งน้ำ	-
หาด	-
พื้นที่ชุมชน	-
เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	-

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน

ภาพที่ 4 แสดงแผนที่ชุดดินตำบลพร่อน อำเภอดงไถ่ จังหวัดนราธิวาส

1.3 ลักษณะภูมิอากาศ

ตำบลพร่อน เป็นแบบมรสุมเขตร้อนแบ่งออกเป็น 2 ฤดู ได้แก่

1) ฤดูฝน แบ่งออกเป็น 2 ช่วง ระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม อีกช่วงหนึ่ง คือ ระหว่างเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนมกราคม มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 134 มิลลิเมตรต่อปี ทำให้ตำบลแจ๊ะเห ไม่เคยประสบปัญหาน้ำแล้งโดยในปี 2561 มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 1,584.80 มิลลิเมตร ซึ่งมีปริมาณที่น้อยกว่าปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 30 ปี (2,356 มิลลิเมตร.) ตามรายละเอียดแสดงในตารางที่ 3

2) ฤดูร้อน อยู่ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายน

อุณหภูมิสูงสุดในเดือนพฤษภาคม 28.7 องศาเซลเซียส และอุณหภูมิต่ำสุดในเดือนมกราคม 26.1 องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปี 28.42 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์อยู่ระหว่าง 75-87 เปอร์เซ็นต์ โดยเฉลี่ย 80.17 เปอร์เซ็นต์ ตามรายละเอียดแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงอุณหภูมิ ความชื้นสัมพัทธ์ ปริมาณน้ำฝน จำนวนวันที่ฝนตกเฉลี่ย ปี 2561

เดือน	อุณหภูมิ (C°)	ความชื้นสัมพัทธ์ (%)	ปริมาณน้ำฝน (ม.ม.)	จำนวนวันที่ฝนตก (วัน)
มกราคม	26.1	85	347.20	17
กุมภาพันธ์	26.8	77	91.00	12
มีนาคม	27.7	79	195.80	13
เมษายน	28.1	79	118.80	13
พฤษภาคม	28.7	78	138.20	13
มิถุนายน	28.2	77	200.60	15
กรกฎาคม	28.1	77	153.20	18
สิงหาคม	28.5	75	90.00	17
กันยายน	27.2	81	250.00	17
ตุลาคม	27.4	82	-	-
พฤศจิกายน	26.8	85	-	-
ธันวาคม	26.3	87	-	-
รวม	329.9	962	1,584.80	135
เฉลี่ย	27.49	80.17	134.00	11.25

ที่มา: สถานีอุตุนิยมวิทยา

1.4 เส้นทางคมนาคม

ตำบลพร่อน มีถนนสายหลัก และสายรองดังนี้

สายหลัก

1.ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 42 สายคลองแวง-จุดผ่านแดนถาวรสุโข-ลก (เขตแดนไทย/มาเลเซีย) หรือที่เรียกกันในช่วงจังหวัดปัตตานีถึงราธิวาสว่า ถนนเพชรเกษมสายปัตตานี-ราธิวาสหรือถนนเกาหลีหรือ

บาตะฮ กอสี ในภาษามลายูปัตตานี เป็นทางหลวงแผ่นดินที่เชื่อมต่อระหว่างจังหวัดสงขลา จังหวัดปัตตานีและจังหวัดนราธิวาส มีระยะทางตลอดทั้งสาย 263.779 กิโลเมตร

2.ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4084-4057 ปูตะ – สะปอม (ถนนจตุรงค์ศรีศรี) - สุโหงโก-ลก - บูเก๊ะตา (เขตแดนไทย/มาเลเซีย) เชื่อมต่อกับทางหลวงสหพันธ์มาเลเซียหมายเลข 3 ที่เมืองรันเตาปันจิง รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย

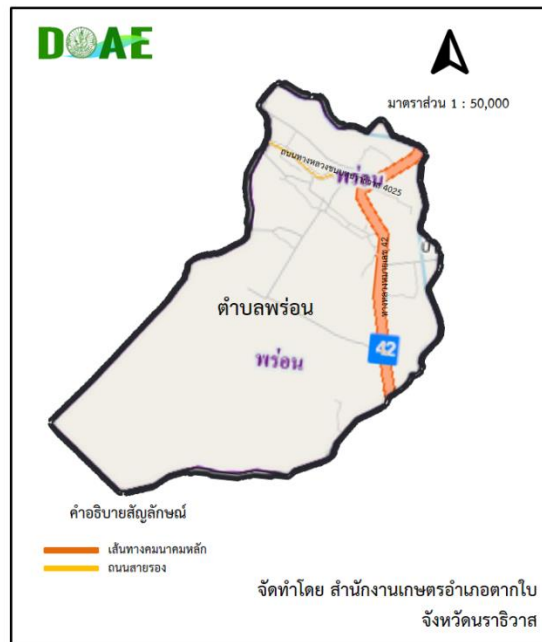
3.ถนนทางหลวงชนบท สาย รพข นธ 11054 เชื่อมต่อระหว่าง ตำบลเจ๊ะเห และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4084

สายรอง

มีถนนในเขตหมู่บ้านขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 10 สาย

ภาพที่ 5 แสดงแผนที่เส้นทางคมนาคม

แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม ตำบลพร่อน อำเภอดากใบ

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน

1.5 แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

ตำบลพร่อน อำเภอดากใบ มีแหล่งน้ำที่เป็นต้นทุนทางด้านทรัพยากรน้ำ เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพทางการเกษตร ดังนี้

1) แหล่งน้ำธรรมชาติ

1.1 แม่น้ำตากใบ เป็นแม่น้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนกระแสในทะเล ประกอบกับคลื่นได้ซัดทรายเข้าหาฝั่งให้เกิดเป็นสันทราย ส่วนภายในยังลึกเป็นแนวยาว จึงเกิดเป็นแม่น้ำยาวประมาณ 14 กิโลเมตร อยู่ชายฝั่งตะวันออกในท้องที่ตำบลเจ๊ะเห ตำบลศาลาใหม่ และไหลไปบรรจบแม่น้ำสุโหงโก-ลก ที่บ้านตาบา ตำบลเจ๊ะเห อำเภอดากใบ ต่อเขตชายแดนไทยมาเลเซีย

1.2 แม่น้ำบางนรา รับน้ำจากเทือกเขาบูโด-สุไหงปาดี ผ่านคลองสุไหงปาดี คลองยะกัง และ คลองตันหยงมัส ไหลผ่านท้องที่อำเภอตากใบ อำเภอสุไหงปาดี อำเภอรະแงะ แล้วไหลลงสู่ทะเลที่อำเภอ เมืองนราธิวาสมีความยาวประมาณ 60 กิโลเมตร

1.3 แม่น้ำสุโหงโกลก เป็นแม่น้ำกั้นพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซีย ต้นน้ำอยู่ในเทือกเขาในประเทศมาเลเซียและท้องที่อำเภอแว้ง ไหลผ่านอำเภอสุโหงโกลก และไหลลงสู่อ่าวไทยที่อำเภอ ตากใบ มีความยาวประมาณ 103 กิโลเมตร

ภาพที่ 6 แสดงแผนที่แหล่งน้ำธรรมชาติ

ที่มา: ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุกออนไลน์ (Agri-Map Online)

2) ฝ่ายท่อน้ำ/โครงการชลประทาน

1. แหล่งน้ำระดับผิวดิน กรมพัฒนาที่ดิน จำนวน 35 จุด
2. ชลประทาน ตำบลพร่อน ตั้งอยู่ในพื้นที่บ้านโคกไม้ หมู่ที่ 2 และหมู่ที่ 3 บ้านใหญ่ ตำบลพร่อน จำนวน 2,262.5 ไร่

1.6 สภาพเศรษฐกิจ และสังคม

1) โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

เศรษฐกิจของตำบลพร่อน มีโครงสร้างการผลิตการเกษตร ร้อยละ 75 ภาคนอกการเกษตร ร้อยละ 25 โครงสร้างการผลิตส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับสาขาเกษตรกรรมเป็นหลัก รองลงมาได้แก่ สาขาการขายปลีก สินค้า การขายส่ง การท่องเที่ยว รายได้หลักของตำบลพร่อน จึงมาจากภาคเกษตร สินค้าที่สำคัญได้แก่ ข้าว ปาล์มน้ำมัน มะพร้าว โค แพะ

2) ผลิตภัณฑ์มวลรวมของอำเภอ /จังหวัด แสดงดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดนราธิวาส ปี 2557 – 2560^P

ลำดับที่	สาขา/ปี	ล้านบาท				การเจริญเติบโต (ร้อยละ)			
		2557	2558	2559	2560 ^P	2557	2558	2559	2560 ^P
	ภาคเกษตร	14,945	11,637	13,572	12,684	-5.18	-22.14	16.63	-6.54
1	เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	14,945	11,637	13,572	12,684	-5.18	-22.14	16.63	-6.54
	ภาคนอกเกษตร	24,306	26,517	28,596	30,052	-1.24	9.10	7.84	5.09
2	การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	173	159	180	160	6.94	-7.90	13.26	-11.06
3	อุตสาหกรรม (การผลิต)	2,349	2,465	2,677	2,938	-0.47	4.92	8.59	9.75
4	การไฟฟ้า แก๊ส และการประปา	417	397	419	436	5.20	-4.76	5.48	3.97
5	การประปาและการกำจัดของเสีย	80	90	95	107	9.95	11.97	5.92	12.42
6	การก่อสร้าง	1,616	2,026	2,142	2,058	-3.61	25.35	5.74	-3.91
7	การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	3,639	3,577	4,430	4,505	2.04	-1.70	23.86	1.67
8	การขายส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	579	679	603	755	21.76	17.27	-11.23	25.23
9	โรงแรมและภัตตาคาร	194	227	246	265	2.85	16.97	8.36	7.69
10	ข้อมูลและข่าวสาร	379	428	283	334	13.51	12.85	-33.93	17.91
11	ตัวกลางทางการเงิน	1,547	1,650	1,916	2,008	17.18	6.69	16.08	4.79
12	บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ	1,539	1,382	1,470	1,461	-30.03	-10.20	6.41	-0.62
13	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเฉพาะทาง	1	1	2	2	-16.32	14.30	71.96	-23.41
14	การบริหารและการสนับสนุน	67	69	67	79	-2.81	2.56	-3.69	18.40
15	การบริหารราชการแผ่นดินและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ	2,422	3,894	4,025	4,159	-34.49	60.78	3.37	3.32
16	การศึกษา	7,469	7,542	7,997	8,522	16.95	0.98	6.03	6.56
17	การบริการด้านสุขภาพและสังคม	1,309	1,367	1,453	1,649	8.85	4.43	6.32	13.49
18	การให้บริการชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคลอื่น ๆ	33	33	41	48	-0.40	-0.37	24.95	18.80
19	บริการอื่นๆ	493	531	549	568	4.93	7.75	3.44	3.37
	ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross ProVivial Product)	39,251	38,154	42,168	42,737	-2.78	-2.80	10.52	1.35
	ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว	57,459	55,616	61,200	61,765	-3.28	-3.21	10.04	0.92
	จำนวนประชากร (1,000 คน)	683	686	689	692	0.51	0.42	0.44	0.42

หมายเหตุ: ^P คือ ตัวเลขเบื้องต้น

p = Preliminary based on annual figure

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี

3) รายได้ของประชากรรวม/หนี้สิน แสดงดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 รายได้เฉลี่ยครัวเรือน/หนี้สินเฉลี่ยครัวเรือน

ที่	หมู่ที่	จำนวนครัวเรือน ทั้งหมด	รายได้ครัวเรือนเฉลี่ย (บาท/ปี)	หนี้สินเฉลี่ย (บาท/ปี)
1	1	124	257,926.94	50,240.24
2	2	90	164,972.67	19,488.89
3	3	257	173,214.02	68,449.38
4	4	150	98,941.81	43,306.00
5	5	317	150,691.21	52,039.31
6	6	107	208,275.70	121,317.76
รวม		1,045	1,054,022.35	354,841.58

ที่มา: รายได้และหนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนต่อปี จำแนกรายจังหวัดตามที่อยู่เกษตรกร ข้อมูล ปี 2558 ทะเบียนเกษตรกร

4) จำนวนครัวเรือน ประชากร และเนื้อที่ แสดงดังตารางที่ 6

ที่	หมู่ที่/ชุมชน	จำนวนครัวเรือน ^{1/ 2/}		จำนวนประชากรทั้งหมด ^{1/ 2/}			จำนวนประชากรในภาค เกษตร ^{3/}			พื้นที่ ^{3/} (ไร่)		
		(ครัวเรือน) ทั้งหมด	(ครัวเรือน) เกษตรกร	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ทั้งหมด	ถือครองทำ การเกษตร	อื่น ๆ
1	ปลักช้าง	171	51	271	264	535	51	51	102	4740	1192	4 %
2	โคกไผ่	108	84	153	205	358	84	84	168	6127	1868	30 %
3	บ้านใหญ่	457	132	493	529	1022	132	132	264	7107	3167	3 %
4	โคกมะม่วง	300	79	336	357	693	79	79	158	4581	1061	3 %
5	โคกยาง	348	162	705	734	1439	162	162	324	6109	2931	55 %
6	วัดใหม่	141	42	202	225	427	42	42	84	3583	1018	5 %
		1525	550	2160	2314	4474	550	550	1100	32247	11237	100%

ที่มา: 1/ คือ สถิติประชากรจากทะเบียนบ้าน แยกรายพื้นที่ ระดับสำนักทะเบียน สำนักงานที่ว่าการอำเภอตากใบ

2/ คือ องค์การบริหารส่วนตำบลพร่อน อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

3/ คือ สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

2) แรงงานและการใช้แรงงาน

ตำบลพร่อน มีครัวเรือนเกษตรกร ที่ใช้แรงงานในภาคเกษตร จำนวน 1,500 คน ทั้งที่ทำตลอดปีหรือเป็นไปตามช่วงฤดูกาล ดังนี้ (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 แสดงการใช้แรงงานและการจ้างแรงงานในภาคเกษตร

ที่	หมู่ที่/ชุมชน	จำนวนครัวเรือน เกษตรกร	จำนวนแรงงานใน ครัวเรือน	จำนวนแรงงานที่จ้าง
		(ครัวเรือน)	(คน)	(คน)
1	หมู่ที่ 1	51	51	-
2	หมู่ที่ 2	84	120	-
3	หมู่ที่ 3	132	150	-
4	หมู่ที่ 4	79	110	-
5	หมู่ที่ 5	162	200	-
6	หมู่ที่ 6	42	65	-
รวม		550	696	-

ที่มา :ข้อมูล ทบก. ปี 2562

4) อายุแรงงานในครัวเรือน

ตำบลพร่อน มีเกษตรกรที่ใช้แรงงานภาคเกษตรในครัวเรือน จำนวน 1,500 คน โดยมีอายุเฉลี่ย ดังนี้

ตารางที่ 8 แสดงช่วงอายุเกษตรกรที่ใช้แรงงานในครัวเรือน

หมู่ที่/ชุมชน	จำนวนแรงงานใน ครัวเรือน	ช่วงอายุ				
		20-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	51-60 ปี	61 ปีขึ้นไป
1	51	-	-	20	20	11
2	84	-	20	50	40	10
3	132	-	28	42	55	25
4	79	2	32	22	30	24
5	162	34	50	65	31	20
6	42	5	18	20	10	12
รวม	550	41	148	219	186	102

ที่มา :ข้อมูล ทบก. ปี 2562

5) การศึกษา

ข้อมูลการศึกษาในพื้นที่ตำบลพร่อน มีโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ดังนี้

1. โรงเรียนวัดโคกมะม่วง (อนุบาล-ประถมศึกษา)
2. โรงเรียนวัดพระพุทธ (อนุบาล-ประถมศึกษา)
3. โรงเรียนวัดสิทธิสารประดิษฐ์ (อนุบาล-ประถมศึกษา)
4. โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 44 (อนุบาล-ประถมศึกษา)

6) สาธารณสุข

ตำบลพร่อน มีบริการทางด้านสาธารณสุข ดังนี้

1. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านโคกมะม่วง
2. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านโคกยาง

7) ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศาสนาพิธีกรรม อิทธิพลทางความคิด

ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของตำบลพร่อนที่ประชาชนนิยมปฏิบัติมีดังนี้

- การถือศีลอด จะปฏิบัติปีละ 1 เดือน
- วันรายอ ปฏิบัติหลังถือศีลอด ครบ 1 เดือน
- วันอาชูรอ ปฏิบัติหลังถือศีลอด ครบ 1 เดือน
- พิธีเข้าสู่นัต จะถือปฏิบัติตลอดปี
- งานเมาลิด หลังเดือนถือศีลอด
- ทำบุญผู้สูงอายุ เดือนเมษายน
- ประเพณีบังสุกุลบัว จัดขึ้นระหว่างเดือน 5 แรม 1 ค่ำ ของทุกปี
- ทำบุญเดือนสิบ เดือนสิบทุกปี
- พิธีชักพระ วันหลังจากวันออกพรรษา
- วันสงกรานต์ ปฏิบัติ 13 – 15 เมษายน
- บวชสามเณรฤดูร้อน ช่วงเดือนเมษายน
- ทอดกฐิน หลังออกพรรษา 1 เดือน
- ประเพณีลาซัง หลังจากเกี่ยวข้าวนาปี
- ประเพณีสวดนา ต้นฤดูทำนาปี หลังจากปักดำแล้วในเดือนพฤศจิกายน

8) องค์กร/สถาบันต่าง ๆ

	ชื่อวิสาหกิจชุมชน	ที่ตั้ง	กิจกรรม	จำนวนสมาชิก
		หมู่ที่		
๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านโคกมะม่วง	๔	ข้าวซ้อมมือ	๒๘
๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านโคกอิฐ-โคกใน	๒	ข้าวซ้อมมือ	๑๐
๓	วิสาหกิจชุมชนศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชนบ้านโคกยาง	๕	ผลิตพันธุ์ข้าว	๒๘
๔	วิสาหกิจชุมชนสุขไส้มั่งคั่งเจริญรุ่งเรือง	๖	สุรากลั่น	๙
๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านวัดพระพุทธ	๓	ขนมดอกจอก	๓๗
๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าขาวม้าเจ็ดสีบ้านวัดพระพุทธ	๓	ทอผ้าขาวม้า	๕๗
๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตข้าวซ้อมมืออารีสามัคคีธรรม	๑	ข้าวซ้อมมือ	๒๘
๘	วิสาหกิจชุมชนเคียวทองเจริญทรัพย์	๕	สุรากลั่น	๑๐

ชื่อวิสาหกิจชุมชน	ที่ตั้ง	กิจกรรม	จำนวนสมาชิก	
	หมู่ที่			
๙	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงไก่พื้นเมืองบ้านวัดใหม่	๖	เลี้ยงไก่พื้นเมือง	๘
๑๐	วิสาหกิจชุมชนวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อ น.ท.พ.อ.ตากใบ๑	๓	เลี้ยงโคเนื้อ	๑๗
๑๑	วิสาหกิจชุมชนเสื่อกระจูดบ้านใหญ่วัดพระพุทธ	๓	ผลิตภัณฑ์กระจูด	๒๐
๑๒	วิสาหกิจชุมชนชมรมเพื่อเด็กและเยาวชนสีขาวยบ้านโคกกุแว	๕	เพาะเห็ดนางฟ้า	๑๒
๑๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มพลังสตรีวิถีชาวพร่อน	๖	งานกาบหมาก	๓๙
๑๔	วิสาหกิจชุมชนดอกไม้จันทร์ พิมเสน บ้านวัดพระพุทธ	๓	ดอกไม้จันทร์	๑๒

1.7 การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)

ข้อมูลพื้นที่ทำการเกษตร /การใช้ที่ดิน

ตำบลพร่อน มีพื้นที่ทั้งหมด จำนวน 32,247 ไร่ มีพื้นที่ทำการเกษตรจำนวน 11,364 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 39 ประกอบด้วยพื้นที่ปลูกยางพาราจำนวน 1112 ไร่ ปลูกข้าว จำนวน 7734 ไร่ ไม้ผล จำนวน 525 ไร่ พืชผัก จำนวน 188 ไร่ พืชไร่ จำนวน 61 ไร่ ประมง จำนวน 21 ไร่ อื่นๆ จำนวน 10113 ไร่ โดยแบ่งออกเป็นรายหมู่บ้าน/ชุมชน ดังนี้

ตารางที่ 9 แสดงพื้นที่ทำการเกษตรของตำบลพร่อน

รายการ	พื้นที่รวม (ไร่)	จำแนกรายหมู่/ชุมชน					
		1	2	3	4	5	6
1. พื้นที่ทั้งหมด	32,247	3,138.3	6,715.5	5,881.6	2,680.6	1,0643	3,188
2. พื้นที่ป่าไม้ สาธารณะฯ	10,770	430.8	3231	323.1	323.1	5923.5	538.5
3. พื้นที่ทำการเกษตร	11,364	1,262	1,973	3,139	1,112	2,716	1,162
- ยางพารา	1,112	115	246	260	110	268	113
- ปาล์มน้ำมัน	1,314	41	282	469	139	298	85
- ข้าว	7,734	910	1,274	2,166	648	1895	841
- มังคุด	107	16	-	20	34	20	17
- ลองกอง	155	35	9	20	30	35	26
- ทุเรียน	31	7	-	6	8	6	4
- เงาะ	232	18	47	55	40	60	12

รายการ	พื้นที่ รวม (ไร่)	จำแนกรายหมู่/ชุมชน					
		1	2	3	4	5	6
- มะพร้าว	409	81	82	69	72	63	42
- พืชไร่	61	9	8	16	5	18	5
- พืชผัก	188	28	20	55	24	45	16
- ประมง	21	2	5	3	2	8	1
- อื่นๆ	10,113	1,445.5	1,511.5	2,419.5	1,245.5	2,003.5	1,487.5

ที่มา: ทะเบียนเกษตรกร ปี 2562

บทที่ 2 การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบลเจ๊ะเห

2.1 ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ตำบลเจ๊ะเห

2.1.1 สถานการณ์การเกษตรในพื้นที่

1) เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

- จำนวนประชากรและครัวเรือน

ตำบลพร่อน มีครัวเรือนทั้งหมด 906 ครัวเรือน มีประชากร จำนวน 2,160 คน มีครัวเรือนเกษตรกร จำนวน 550 ครัวเรือน และมีประชากรที่ประกอบอาชีพทางการเกษตร จำนวน 1,100 คน โดยจำแนกออกเป็น รายหมู่บ้าน/ชุมชน ดังนี้ (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 ตารางแสดงจำนวนครัวเรือนและประชากรของตำบล

ที่	หมู่ที่/ชุมชน	จำนวนครัวเรือน ^{1/, 2/}		จำนวนประชากรทั้งหมด ^{1/, 2/}			จำนวนประชากรในภาคเกษตร ^{3/}			พื้นที่ ^{3/}		
		(ครัวเรือน)	(ครัวเรือน)	(คน)	(คน)	(คน)	(ไร่)	(ไร่)	(ไร่)	(ไร่)	(ไร่)	
		ทั้งหมด	เกษตรกร	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ทั้งหมด	ถือครองทำ การเกษตร	อื่น ๆ
1	1	171	51	271	264	535	51	51	102	3138.3	1262	1445.5
2	2	108	84	153	205	358	84	84	168	6715.5	1973	1511.5
3	3	457	132	493	529	1022	132	132	264	5881.6	3139	2419.5
4	4	300	79	336	357	693	79	79	158	2680.6	1112	1245.5
5	5	348	162	705	734	1439	162	162	324	10643	2716	2003.5
6	6	141	42	202	225	427	42	42	84	3188	1162	1487.5
รวม		1525	550	2160	2314	4474	550	550	1100	32247	11364	10113

ที่มา: 1/ คือ สถิติประชากรจากทะเบียนบ้าน แยกรายพื้นที่ ระดับสำนักทะเบียน สำนักงานที่ว่าการอำเภอตากใบ

2/ คือ สำนักงานเทศบาลเมืองตากใบ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

3/ คือ สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

- พื้นที่ /สภาพการถือครอง

ตำบลพร่อน มีพื้นที่ทั้งหมด 32,247 ไร่ โดยมีประชากร/เกษตรกรได้ถือครองในการประกอบอาชีพตามสภาพการถือครอง โดยจำแนกออกเป็นรายหมู่บ้าน/ชุมชน ดังนี้ (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 ตารางแสดงพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชน และสภาพการถือครอง

หมู่บ้าน/ชุมชน	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ชุมชน/สาธารณะ (ไร่)	สภาพการถือครอง พท. ทางการเกษตร (ไร่)
หมู่ที่ 1 บ้านปลักช้าง	3,138.3	1,445.5	1,262
หมู่ที่ 2 บ้านโคกไผ่	6,715.5	1,511.5	1,973
หมู่ที่ 3 บ้านใหญ่	5,881.6	2,419.5	3,139
หมู่ที่ 4 บ้านโคกมะม่วง	2,680.6	1,245.5	1,112
หมู่ที่ 5 บ้านโคกยาง	10,643	2,003.5	2,716
หมู่ที่ 6 บ้านวัดใหม่	3,188	1,487.5	1,162

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

- ขนาดการถือครองที่ดิน

ตำบลพร่อน มีครัวเรือนเกษตรกร จำนวน 550 ครัวเรือน มีพื้นที่ทำการเกษตร 11,364 ไร่ โดยมีเกษตรกรมีขนาดพื้นที่ถือครองที่ดิน โดยจำแนกเป็นรายตำบล และขนาดถือครองที่ดินได้ ดังนี้ (ตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 ตารางแสดงขนาดถือครองที่ดินของเกษตรกร

หมู่ที่/ชุมชน	พื้นที่ ทำการเกษตร (ไร่)	จำนวนครัวเรือน เกษตรกร (ครัวเรือน)	ขนาดการถือครอง				
			1 – 5 ไร่	6 – 10 ไร่	11 – 15 ไร่	16 – 20 ไร่	21 ไร่ขึ้นไป
1	1262	51	10	30	11	-	-
2	1973	84	45	27	10	2	-
3	3139	132	60	45	20	7	-
4	1112	79	25	30	20	4	-
5	2716	162	60	78	20	4	-
6	1162	42	10	12	14	6	-
รวม	11364	550	210	222	95	23	-

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

ข้อมูล Smart Farmer /Young Smart Farmer ที่มีความรู้ทักษะความชำนาญ (ตารางที่ 13)

ตารางที่ 13 ตารางแสดงข้อมูล Smart Farmer /Young Smart Farmer ที่มีความรู้ทักษะความชำนาญ

ที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่			เป็นผู้นำเรื่อง/ภูมิปัญญา
		เลขที่	หมู่ที่	ตำบล	
1.	นายเจตน์ จิตรธรรม	170/2	5	พร่อน	เศรษฐกิจพอเพียง
2.	นายเหมื่อน ขวัญคง	166	3	พร่อน	เศรษฐกิจพอเพียง
3.	นางสาวอ้อยทิพย์ สายวรรณ	112	5	พร่อน	YSF

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

ตารางที่ 14 ตารางแสดงองค์กรชุมชน/การรวมกลุ่มประกอบอาชีพ

	ชื่อวิสาหกิจชุมชน	ที่ตั้ง	กิจกรรม	จำนวนสมาชิก
		หมู่ที่		
๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านโคกมะม่วง	๔	ข้าวซ้อมมือ	๒๘
๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านโคกอิฐ-โคกใน	๒	ข้าวซ้อมมือ	๑๐
๓	วิสาหกิจชุมชนศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชนบ้านโคกยาง	๕	ผลิตพันธุ์ข้าว	๒๘
๔	วิสาหกิจชุมชนสุขไส้มั่งคั่งเจริญรุ่งเรือง	๖	สุรากลั่น	๙
๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านวัดพระพุทธ	๓	ขนมดอกจอก	๓๗
๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าขาวม้าเจ็ดสีบ้านวัดพระพุทธ	๓	ทอผ้าขาวม้า	๕๗
๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตข้าวซ้อมมือนารีสამัคคีธรรม	๑	ข้าวซ้อมมือ	๒๘
๘	วิสาหกิจชุมชนเคียวทองเจริญทรัพย์	๕	สุรากลั่น	๑๐
๙	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงไก่พื้นเมืองบ้านวัดใหม่	๖	เลี้ยงไก่พื้นเมือง	๘
๑๐	วิสาหกิจชุมชนวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อ น.ท.พ.อ.ตากใบ๑	๓	เลี้ยงโคเนื้อ	๑๗
๑๑	วิสาหกิจชุมชนเสื่อกระจูดบ้านใหญ่วัดพระพุทธ	๓	ผลิตภัณฑ์กระจูด	๒๐
๑๒	วิสาหกิจชุมชนชมรมเพื่อเด็กและเยาวชนสีขาวยุวบ้านโคกกุแว	๕	เพาะเห็ดนางฟ้า	๑๒
๑๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มพลังสตรีวิถีชาวพร่อน	๖	งานกาบหมาก	๓๙
๑๔	วิสาหกิจชุมชนดอกไม้จันทร์ พิมเสน บ้านวัดพระพุทธ	๓	ดอกไม้จันทร์	๑๒

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

2) ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

ทรัพยากรดิน ในพื้นที่ตำบลพร่อน เป็นดินเกิดจากตะกอนลำน้ำหรือตะกอนเนื้อ หยาบทับถมอยู่บนชั้นดิน และตะกอนน้ำทะเล โดยมีชุดดินต่าง คือ

กลุ่มชุดดินที่ 39 จำนวน 279.86 ไร่

ลักษณะเด่น

กลุ่มดินทรายหนาปานกลางที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือตะกอนเนื้อ หยาบทับถมอยู่บนชั้นดินที่มีเนื้อดินเป็น ดินร่วนปนดินเหนียวหรือดินร่วนเหนียวปนทรายแข็งปฏิกิริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลาง การระบายน้ำดีอยู่ บนชั้นดินที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน

เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้ว ถูกเคลื่อนย้ายมาทับถม ของพวกวัสดุเนื้อ หยาบหรือจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำหรือวัตถุน้ำพาจากบริเวณที่สูง วางทับอยู่บน ชั้นดินร่วนหยาบหรือร่วนละเอียดพบในบริเวณพื้นที่ดอน ที่มีสภาพพื้นที่ที่ค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาด เป็นดินลึก มีการระบายน้ำดีถึงดีปานกลางเนื้อดินช่วง 50-100 ซม. เป็นดินทรายหรือดินทรายปนดินร่วน ส่วนชั้นดินถัดลงไปเป็นดินร่วนปนทรายและดินร่วนเหนียวปนทราย สีดินเป็นสีน้ำตาลอ่อน หรือสีเหลืองปน สีน้ำตาล พบจุดประสีต่างๆ ในดินชั้นล่าง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ชั้นดินบนมีปฏิกิริยาดินเป็นกรด จัดถึงเป็นกรดเล็กน้อย ส่วนในดินล่าง ปฏิกิริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นด่างปานกลาง

การใช้ประโยชน์

ใช้ปลูกพืชไร่ต่างๆ เช่น ปอแก้ว มันสำปะหลัง อ้อย ปอ ข้าวโพด ฝ้าย ถั่ว ยาสูบ บางแห่งเป็นป่าเต็งรัง

ปัญหา

ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำมาก เนื้อดินบนเป็นทรายจัด พืชที่ปลูกมีโอกาสเสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำ ได้ง่าย แต่ถ้ามีฝนตกมากดินชั้น บนจะแฉะและอาจเป็นอันตรายต่อพืชที่ปลูกบางชนิด บริเวณที่มีความลาดชันสูง จะเกิดการชะล้างพังทลายได้ง่าย

แนวทางการจัดการดินเพื่อ การปลูกพืช

ปลูกพืชผักหรือผลไม้

ชุดหลุมปลูกขนาด 75x75x75 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 25-50 กิโลกรัม/หลุม ทำร่องระบายน้ำระหว่างแถวปลูก เพื่อป้องกันน้ำ ชังบริเวณรากพืช ปลูกพืชคลุมดิน วัสดุคลุมดินหรือปลูกพืชแซม ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉาะต้น พัฒนาแหล่งน้ำและระบบการให้น้ำในแปลงปลูก ในช่วงเจริญเติบโตก่อน เก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรืออินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้ น้ำในแปลงปลูก

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก

จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปี ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 3-4 ตัน/ไร่ หรือ ไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรี 10-12 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 8-10 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 6-8 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำมีวัสดุคลุม ดินหรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้ น้ำในแปลงปลูกในพื้นที่ต่ำควรทำร่องหรือ ทางระบายน้ำเพื่อป้องกันน้ำชังบริเวณรากพืช

กลุ่มชุดดินที่ 43 จำนวน 1,239.02 ไร่

ลักษณะเด่น

กลุ่มดินต้นถึงลูกรัง เศษหินหรือก้อนหิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัด การระบายน้ำของดินดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน

เป็นกลุ่มชุดดินที่พบในเขตฝนตกชุก เช่น ภาคใต้ ภาคตะวันออก เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำหรือจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถมกลุ่มดินต้นถึงลูกรัง เศษหินหรือก้อนหิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัด การระบายน้ำของดินดีถึงดีปานกลางความอุดมสมบูรณ์ต่ำ เป็นกลุ่มชุดดินที่พบในเขตฝนตกชุก เช่น ภาคใต้ ภาคตะวันออก เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำหรือจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถม ของวัสดุเนื้อละเอียดที่มาจากพวกหินตะกอน พบบริเวณพื้นที่ดอน ที่มีสภาพพื้นที่ที่เป็นลูกคลื่น จนถึงเนินเขาเป็นกลุ่มดินร่วนหรือดินเหนียวที่มีลูกรัง เศษหิน หรือก้อนกรวดปะปนมาก ภายในความลึก 50 ซม. มีการระบายน้ำดี กรวดส่วนใหญ่เป็นพวกหินกลมมน หรือเศษหินที่มีเหล็กเคลือบ สีดินเป็นสีน้ำตาลอ่อน สีเหลืองหรือสีแดง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง

การใช้ประโยชน์

ใช้ปลูกยางพารา มะพร้าวหรือไม้ผลบางชนิด บางแห่งเป็นที่รกร้างว่างเปล่าหรือทุ่งหญ้า ธรรมชาติ

ปัญหา

เป็นดินต้นถึงชั้นลูกรัง เศษหินหรือก้อนกรวดภายในความลึก 50 ซม. จากผิวดิน บางพื้นที่พบลูกรัง เศษหินหรือก้อนกรวดกระจัดกระจายไปทั่วอยู่บริเวณผิวดิน มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บริเวณที่มีความลาดชันสูง จะมีปัญหาเกี่ยวกับการชะล้างพังทลายของหน้าดินได้ง่าย

แนวทางการจัดการดินเพื่อ การปลูกพืช

ปลูกพืชผักหรือผลไม้

ชุดหลุมปลูกขนาด 75x75x75 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยหน้าดินที่ไม่มีเศษหินหรือลูกรังร่วมกับปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 25-50 กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น สร้างคันดิน ทำชั้นบันไดทำฐานปลูกเฉพาะต้นปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน หรือทำแนวรั้วหญ้าแฝกในช่วงเจริญเติบโตก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก

เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปี ให้มีการปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วยปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 3-4 ตัน/ไร่ หรือไกลบปุ๋ยพืชสด (หวานเมล็ดถั่วพุ่ม 10-12 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 8-10 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 6-8 กิโลกรัม/ไร่ ไกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชสลับเป็นแถบทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

แหล่งน้ำ จำนวน 1,761.77 ไร่

กลุ่มชุดดินที่ 2 จำนวน 2,423.63 ไร่

ลักษณะเด่น

กลุ่มดินเหนียวสีมาก ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก อาจพบจุดประสีเหลืองฟางข้าวของสารประกอบกำมะถันลึกกว่า 100 ซม. จากผิวดิน การระบายน้ำเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

สมบัติดิน

เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุดิบกำดินพวกตะกอนผสมของตะกอนลำน้ำ และตะกอนน้ำทะเลแล้วพัฒนาในสภาพน้ำกร่อย พบบริเวณที่ราบชายฝั่งทะเลหรือที่ราบลุ่มภาคกลาง ดินมีการระบายน้ำเร็ว มีเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวหรือดินเหนียวจัด หน้าดินอาจแตกกระแวงเป็นร่องลึกในฤดูแล้ง และมีรอยอุ้กละในดิน สีดินเป็นสีเทาหรือสีเทาแก่ตลอด มีจุดประสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดงปะปนตลอดชั้นดิน อาจพบผลึกยิปซัมบ้างเล็กน้อยและพบชั้นดินเหนียวสีเทาที่มีจุดประสีเหลืองของสารจาโรไซต์ในระดับความลึกประมาณ 100 ถึง 150 ซม. ทั่วยุ่บนชั้นดินเลนตะกอนน้ำทะเลที่มีสีเทาปนเขียว ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง

การใช้ประโยชน์

ใช้ทำนา บางแห่งยกร่องปลูกไม้ยืนต้นและไม้ผลบางชนิด นอกฤดูทำนาบางบริเวณอาจใช้ปลูกพืชไร่ พืชตระกูลถั่วต่างๆบางพื้นที่ถูกปล่อยทิ้งไว้เป็นทุ่งหญ้า

ปัญหา

ดินเป็นกรดจัดมาก และมีศักยภาพก่อให้เกิดความเป็นกรดของดินเพิ่มขึ้น ในดินล่าง ทำให้เกิดการตรึงธาตุอาหารและปลดปล่อยสารที่เป็นพิษต่อพืช โครงสร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็งและแตกกระแวงทำให้ไถพรวนยากคุณภาพน้ำเป็นกรดจัดมาก ขาดแคลนแหล่งน้ำจืด และน้ำท่วมขังในฤดูฝนทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการดินเพื่อ การปลูกพืช

ปลูกข้าว ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ลดและควบคุมความเป็นกรดจัดมากของดินด้วยวัสดุปูน 500 กิโลกรัม/ไร่ หว่านให้ทั่วทั้ง แปลงปลูก ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ 3-4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านสับอินทรีย์หรือสับอินทรีย์ 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50-70 วัน ปล่อยทิ้งไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือปุ๋ยเคมีสูตร 16-20-0 ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35-40 วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำ หรือทำนาครั้งที่ 2 หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว ไถกลบตอซังและทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือผลไม้

ยกร่องกว้าง 6-8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0-1.5 เมตร ลึก 0.5-1.0 เมตร มีคันดินอัดแน่นล้อมรอบก่อนยกร่อง ควรแยกหน้าดินมาทับบนดินที่ขุดมาจากร่องคูน้ำหว่านวัสดุปูน 500 กิโลกรัม/ไร่ บนสันร่องและร่องคูน้ำปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20-35 กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับวัสดุปูน 5 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและหลังเก็บเกี่ยวผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก ไว้ใช้ในช่วงที่พืชขาดน้ำ ล้างและควบคุมไม่ให้ดินเกิดการกรดเพิ่มขึ้นเมื่อดินเป็นกรดเพิ่มขึ้น หว่านด้วยวัสดุปูน 500 กิโลกรัม/ไร่

กลุ่มชุดดินที่ 34 จำนวน 120.13 ไร่

ลักษณะเด่น

กลุ่มดินร่วนละเอียดถึงลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ หรือวัตถุต้นกำเนิดดินเนื้อหยาบ ปฏิกริยาดินกลางหรือเป็นด่าง การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำถึงปานกลาง

สมบัติของดิน

เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุดินพวกตะกอนลำน้ำหรือการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือการสลายตัวผุพังแล้ว ถูกเคลื่อนย้ายมาทับถม ของวัสดุเนื้อหยาบ พบบริเวณพื้นที่ตอนที่มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดจนถึงเนินเขา เป็นดินลึกมาก มีการระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วนละเอียดที่มีเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทราย หรือดินร่วน ส่วนดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายหรือดินร่วนเหนียว ดินมีสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดง และอาจพบจุดประสีต่างๆ ในชั้นดินล่าง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่อนข้างต่ำถึงปานกลาง ดินชั้นบนส่วนใหญ่จะมีปฏิกริยาเป็นดินกรดจัดถึงเป็นกลาง ส่วนดินล่างจะมีปฏิกริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นด่างปานกลาง

การใช้ประโยชน์

ใช้ปลูกพืชไร่ต่างๆ เช่น อ้อย ข้าวโพด ถั่ว สับปะรด และผลไม้บางชนิด

ปัญหา

การมีเนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย ซึ่งทำให้ดินอุ้มน้ำได้น้อย พืชอาจขาดแคลนน้ำได้ในช่วงฝนทิ้งเป็นระยะเวลานานๆ สำหรับบริเวณที่มีความลาดชันสูง อาจมีปัญหาเรื่องการชะล้างพังทลายเกิดขึ้น

แนวทางการจัดการดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกพืชผักหรือผลไม้

ชุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20-35 กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ทำขั้นบันได คันดิน ปลูกพืชคลุมดิน ปลูกพืชแซม วัสดุคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิตใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก

เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรี 8-10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 6-8 กิโลกรัม/ไร่หรือปอเทือง 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียนหรือปลูกพืชสลับเป็นแถบพัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 23 จำนวน 343.27 ไร่

ลักษณะเด่น

กลุ่มดินตื้น ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นด่างเล็กน้อย การระบายน้ำเร็วถึงค่อนข้างเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน

เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนน้ำพา หรือจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถมของวัสดุเนื้อหยาบ วางทับอยู่บนชั้นหินผุพบในบริเวณที่ราบเรียบหรือค่อนข้างเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นดินต้นมีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนทราย หรือดินร่วน ส่วนดินชั้นล่าง เป็นดินเหนียวหรือดินร่วนปนดินเหนียวที่มีกรวดหรือลูกรังปะปน เป็นปริมาณมากภายในความลึก 50 ซม.ดินมีสีน้ำตาลอ่อนถึงสีเทา และพบจุดประพวงสีน้ำตาลสีเหลืองหรือสีแดงปะปน ได้ชั้นลูกรังอาจพบชั้น ดินเหนียวที่มีศิลาแลงอ่อนปะปน มีปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง

การใช้ประโยชน์

ใช้ทำนา บางแห่งเป็นป่าละเมาะหรือป่าเต็งรัง

ปัญหา

เป็นดินต้นถึงก้นกรวดหรือลูกรังภายในความลึก 50 ซม.จากผิวดิน มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และมีโอกาสที่จะขาดน้ำ ได้ง่ายในช่วงฤดูเพาะปลูก บางแห่งมีเนื้อ ดินบนค่อนข้างเป็นทราย บางพื้นที่มีก้อนหินหรือลูกรังที่หน้าดินมาก

แนวทางการจัดการดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าว

เลือกพื้นที่เพาะปลูกที่มีหน้าดินหนา ไถกลบตอซัง ปล่อยทิ้งไว้ 3-4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย 6-8 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่อ อายุ 50-70 วัน ปล่อยไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 16-16-8 หรือ 15-15-15 ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35-40 วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ทำนาครั้งที่ 2 หรือปลูกพืชไร่ พืชผักหรือพืชตระกูลถั่ว หลังเก็บเกี่ยวข้าวโดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 3-4 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือผลไม้

เลือกพื้นที่ที่มีหน้าดินหนา ยกร่องกว้าง 6-8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0 – 1.5 เมตร ลึก 0.5-1.0 เมตร และมีคันดินอัดแน่น ล้อมรอบเพื่อป้องกันน้ำท่วมขัง ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 3-4 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด 75x75x75 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยหน้าดินที่ไม่มีเศษหินหรือลูกรังร่วมกับปุ๋ยหมักและปุ๋ยคอก 25-50 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโตก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังการเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและระบบการให้น้ำในแปลงปลูก ในพื้นที่ดินต้นมาก มีก้อนหิน หรือลูกรังมากที่ผิวดินไม่เหมาะสำหรับทำการเกษตร ควรปล่อยไว้ให้เป็นป่าหรือใช้ปลูกไม้ใช้สอยโตเร็ว

กลุ่มชุดดินที่ 42 จำนวน 2,290.51 ไร่

ลักษณะเด่น

กลุ่มดินทรายหนาที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ หรือตะกอนเนื้อหยาบ ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลาง การระบายน้ำค่อนข้างมากความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติดิน

เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ หรือจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ของพวกวัสดุเนื้อหยาบ พบบริเวณพื้นที่ตอนมีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดจนถึงเป็นเนินเขา เป็นดินลึกมีการระบายน้ำดีมากเกินไป เนื้อดินเป็นพวกดินทรายสีดินเป็นสีเทาหรือน้ำตาลอ่อน และในดินล่างที่ลึกมากกว่า 150 ซม. อาจพบเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินร่วนเหนียวปนทรายบางบริเวณอาจพบจุดประสีต่างๆ ในดินชั้นล่างดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกริยาดินโดยมากจะเป็นกรดจัดถึงเป็นกลาง

การใช้ประโยชน์

ใช้ปลูกพืชไร่ หรือไม้ยืนต้นต่างๆ เช่นมันสำปะหลัง อ้อย สับปะรด ปอ มะพร้าว มะม่วงหิมพานต์ บางแห่งเป็นป่าเต็งรังหรือทุ่งหญ้าธรรมชาติ

ปัญหา

เนื้อดินเป็นทรายจัดและหนามาก พืชมีโอกาสขาดน้ำได้ง่าย ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำและโครงสร้างไม่ดี บริเวณที่มีความลาดชันจะสูงจะมีปัญหาเกี่ยวกับชะล้างพังทลายของหน้าดิน

แนวทางการจัดการดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกพืชผักหรือผลไม้

ชุดหลุมปลูกขนาด 75x75x75 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 25-50 กิโลกรัม/หลุม ปลูกพืชคลุมดินวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซม ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้นในช่วงเจริญเติบโตก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต มีการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับการใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ตามชนิดพืชที่ปลูกพัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก

จัดระบบการปลูกพืชให้หมุนเวียนตลอดทั้งปี ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 3-4 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดถั่วพุ่ม 10 - 12 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 8 - 10 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 6 - 8 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอกปล่อยไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดินหรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 57 จำนวน 636.32 ไร่

ลักษณะเด่น

กลุ่มดินที่มีวัสดุอินทรีย์หนา 40-100 ซม. จากผิวดิน ทั่วยุ่บนตะกอนน้ำทะเล ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำเลวมากความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีน้ำท่วมขังนานเกือบตลอดปี

สมบัติของดิน

เป็นกลุ่มชุดดินที่พบบริเวณพื้นที่ลุ่มต่ำหรือพื้นที่พรุ มีน้ำ แสงขังอยู่เป็นเวลานานหรือตลอดปี การระบายน้ำเลวมาก มีเนื้อดินเป็นพวกดินอินทรีย์ที่สลายตัวปานกลางหนา 40-100 ซม. บางแห่งเป็นชั้นอินทรีย์วัตถุสลับกับพวกดินอนินทรีย์ สีดินเป็นสีดำหรือน้ำตาลในชั้นดินอินทรีย์ ส่วนดินอนินทรีย์ที่เกิดเป็นชั้น สลับอยู่มีสีเป็นสีเทาได้ ชั้นดินอินทรีย์ลงไปเป็นดินเลนตะกอนน้ำทะเล มักพบระหว่างความลึก 50-100 ซม. มีสีเทาหรือสีเทาปนเขียวและมีสารประกอบกำมะถัน (ไฟไรต์) อยู่มาก มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก

การใช้ประโยชน์

ตามสภาพธรรมชาติพื้นที่เหล่านี้จะปกคลุมไปด้วยป่าพรุ แต่ได้มีการหักร้างทางพงเพื่อนำมาใช้ปลูกข้าวแต่ไม่ค่อยได้ผล เนื่องจากมีปัญหาในเรื่องคุณภาพของดิน ดังนั้นในปัจจุบันจึงปล่อยทิ้งให้กร้างว่างเปล่า มีหญ้า เสม็ด และไม้พุ่มเล็กๆขึ้นอยู่ทั่วไป

ปัญหา

เป็นดินอินทรีย์ เนื้อดินเป็นเศษชิ้นส่วนของพืชสะสมหนาปานกลางและเป็นกรดจัดมาก มีน้ำท่วมขังเกือบตลอดทั้งปี เมื่อแห้งจะยุบตัวพีชล้มง่าย ดินโป่งง่ายและดับยาก และปฏิกริยาดินจะเป็นกรดรุนแรงมาก ทำให้ขาดธาตุอาหารพืชอย่างรุนแรง นอกจากนี้ยังเป็นพื้นที่ที่มีน้ำแช่ขังอยู่ตลอดเวลา

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าว

เลือกพันธุ์ข้าวที่ทนความเป็นกรดมาปลูก หว่านหินปูนฝุ่น 1.5-2.0 ตัน/ไร่ ให้ทั่วแปลงปลูกเตรียมแปลงปลูกโดยใช้เครื่องจักรกลขนาดเบาหรือแรงคน ก่อนปลูกและหลังปลูก 30-45 วัน ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 16-16-8 มีระบบการระบายน้ำและการให้น้ำแยกส่วนกัน

ปลูกพืชผักหรือผลไม้

มีแนวป้องกันน้ำท่วม ยกร่องกว้าง 6-8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0-1.5 เมตร ลึก 0.5-0.75 เมตร มีคันดินอัดแน่นล้อมรอบหว่านหินปูนฝุ่น 2.5-3.0 ตัน/ไร่ ให้ทั่วบนสันร่อง และในร่องคูน้ำมีการควบคุมระดับน้ำใต้ดินให้คงที่หรือชุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. พร้อมปรับปรุงหลุมปลูกด้วยร็อคฟอสเฟต 250 กรัม/หลุมร่วมกับปุ๋ยเคมีตามชนิดพืชที่ปลูก และใช้หินปูนฝุ่น 2.5-3.0 ตัน/ไร่ เมื่อดินเป็นกรดเพิ่มขึ้น มีการพูนโคนสม่ำเสมอ เมื่อรากลอย

3) สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/ภูมิปัญญา

สินค้าที่เป็นเอกลักษณ์ประจำถิ่นของตำบลพร่อน ที่สำคัญมีดังนี้

1. สละอินโด

สละพันธุ์อินโด เป็นไม้ผลเศรษฐกิจตัวใหม่ที่กำลังได้รับความสนใจจากเกษตรกรอย่างแพร่หลาย เนื่องจากเป็นผลไม้รสอร่อยที่ตลาดมีความต้องการสูง ปลูกง่าย ขายก็คล่อง แถมขายได้ราคาดีอีกต่างหาก บางคนคิดว่าสละอินโดฯ ปลูกได้เฉพาะพื้นที่ภาคใต้ แต่ความจริงแล้วภาคกลางก็สามารถปลูกสละอินโดฯ ได้อย่างสบาย ปลูกไปได้ 2 ปี ต้นสละก็เริ่มมีผลผลิต ลองแกะเปลือกดูก็จะเจอผลมีสีขาว เนื้อกรอบ แห้ง ไม่ติดเมล็ด เมื่อทดลองชิมรสชาตก็รู้สึกดีใจ เพราะมีรสชาตอร่อย และสร้างรายได้ที่ดี มีเกษตรกรจำนวนไม่น้อยนำสละอินโดฯ ไปเพาะปลูกในพื้นที่ของตนเอง และให้ผลผลิตได้ดีเกิดรายได้เป็นกอบเป็นกำแก่เกษตรกรอย่างต่อเนื่องตลอดมา เพราะมีรสหวานปนเปรี้ยว ผาก และขม ปัจจุบันมีการนำเข้าพันธุ์สละจากต่างประเทศเข้ามาปลูกในไทย เช่น สละพันธุ์อินโดฯ ที่มีลักษณะผลค่อนข้างกลม ผลขนาดใหญ่กว่าสละไทย สีผลหรือเปลือกเมื่ออ่อนออกสีเหลือง เมื่อสุกให้ผลสีดำเทาเข้ม เนื้อหนา มีรสหวาน เมล็ดเล็ก

วิธีการปลูก

การปลูกสละอินโดฯ ควรเลือกปลูกในสภาพดินร่วนปนทรายหรือดินร่วนปนเหนียว ที่มีความอุดมสมบูรณ์สูงระบายน้ำดี การปลูกร่วมกับยางพารา ซึ่งมีระยะปลูก 3X7 เมตร ปลูกระหว่างแถวยางพารา จำนวน 1 แถว

ใช้ระยะปลูกระหว่างต้น 3 เมตร พื้นที่ 1 ไร่ ปลูกได้ 60 – 70 ต้น ปลูกหลังจากปลูกยางพาราไปแล้ว 1 ปี ในช่วงเดือนมิถุนายน – กรกฎาคม

การปลูกชุดหลุมขนาดกว้างและลึกประมาณ 30 – 50 เซนติเมตร รองกันหลุมด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก หลุมและประมาณครึ่งกิโลกรัม ทิ้งไว้ 7 วัน ก่อนที่จะนำต้นกล้าลงปลูก หลังปลูกแล้วรดน้ำวันละ 1 ครั้ง ถ้าปลูกฤดูฝนก็ไม่ต้องรดน้ำ

อัตราต้นตัวเมียกับต้นตัวผู้ 3 ต่อหนึ่ง สละในสวนของคุณเสถียร ศิริพันธ์ จำนวน 1,200 ต้น เป็นต้นตัวเมีย 900 ต้น ต้นตัวผู้ 300 ต้น

วิธีการปฏิบัติและดูแลรักษา

ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ จะเป็นปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกก็ได้ เดือนละ 1 ครั้ง และปุ๋ยเคมี สูตร 15-15-15 ประมาณ 50 กรัมต่อต้น เมื่ออายุได้ 2 ปีสละจะเริ่มออกดอก เมื่อเข้าสู่ปีที่ 3 สละก็จะเริ่มให้ผลผลิต เมื่อสละให้ผลผลิตแล้ว ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ 2 กิโลกรัมต่อต้นต่อปี ใส่ 1 ครั้ง เดือนพฤษภาคม และปุ๋ยเคมี สูตร 15-15-15 ประมาณ 800 กรัมต่อต้นต่อปี แบ่งใส่ 2 ครั้ง และจะเป็นปุ๋ยยางพาราไปด้วย

การตัดแต่งหน่อและการไวกอเมื่อดันสละอินโดฯ อายุ 1 ปี จะแตกหน่อออกมาจำนวนมาก ปลูกสละอินโดฯ แบบเลี้ยงหน่อ แคกกอละ 3 ต้นเท่านั้น (รวมทั้งต้นแม่) เพื่อให้ต้นสละเติบโตดีและตกผลเร็ว เมื่อมีหน่อใหม่งอกเพิ่มขึ้น ควรหมั่นตัดแต่งหน่อที่ไม่ต้องการออกไป การทำสวนสละอินโดฯ มีข้อดีคือ เจ้าของสวนใช้เงินลงทุนเพียงครั้งเดียวแต่เก็บเกี่ยวผลผลิตได้ยาวนาน เพราะธรรมชาติของต้นสละอินโดฯ จะมีหน่ออ่อนงอกขึ้นมาใหม่ตลอดเวลาเช่นเดียวกับต้นไผ่ เมื่อดันแม่ตาย ต้นลูกก็จะเติบโตขึ้นมาแทนที่ หากไม่เจอปัญหาโรคระบาดเจ้าของสวนก็สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตออกขายได้อย่างต่อเนื่อง

การให้น้ำ

ให้น้ำด้วยระบบสปริงเกอร์ 7 วันครั้ง ในฤดูแล้งช่วงเดือนมีนาคม – เมษายน แต่มีปัญหาคือขาดแหล่งน้ำ มีน้ำไม่เพียงพอ

การตัดแต่งทางใบ

สละอินโดฯ ที่ให้ผลผลิตแล้ว จะมีทางใบ 15 – 20 ทางใบ ไม่ควรตัดแต่งทางใบที่รอบรับทะลายผลจนกว่าจะเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว และจะไม่ตัดแต่งทางใบมากนัก นอกจากทางใบที่เหลืองแก่หมดสภาพแล้วเท่านั้น ส่วนบางใบที่ตัดแล้ว จะนำไปกองข้าง ๆ ต้น เพื่อเป็นปุ๋ยหมักในสวนต่อไป

การช่วยผสมเกสร

เมื่อดันสละมีอายุ 1 ปีครึ่งถึง 2 ปี จะเริ่มออกดอก และเริ่มแยกได้ว่า สละต้นไหนเป็นตัวผู้และตัวเมีย โดยแยกคนละต้น ดอกตัวเมียใน 1 ช่อดอก มีประมาณ 7 กระจุก กระจุกมีลักษณะกลมรี ขนาดประมาณยาว 2 – 3 นิ้ว กว้าง 1 – 1 นิ้วครึ่ง ดอกตัวผู้ใน 1 ช่อดอก มีประมาณ 7 ดอก ลักษณะยาวประมาณ 10 – 15 เซนติเมตร กว้าง 1 – 1.5 เซนติเมตร ดอกจะบานประมาณ 3 วัน แต่การที่สละสายพันธุ์อินโดนีเซียจะออกผลได้ดีตามที่ต้องการนั้น เกษตรกรจะต้องช่วยผสมเกสรระหว่างดอกตัวผู้กับดอกตัวเมียด้วย ซึ่งแต่ละต้นจะให้ดอกที่ไม่เหมือนกัน โดยนำผงเกสรตัวผู้ (มีสีเหลือง) มาเคาะใส่เกสรตัวเมีย (สีแดง) หรือนำเกสรตัวผู้เคาะใส่ในจาน แล้วใช้พู่กันป้ายไปยังเกสรตัวเมียหรืออาจจะเก็บเกสรตัวผู้ใส่ไว้ในตุ๋นเย็นในรูปของละอองเกสร หรือช่อดอกเกสรตัวผู้ เวลาใช้นำมาเคาะใส่ภาชนะแล้วใช้พู่กันจุ่มละอองเกสรตัวผู้ป้ายไปยังเกสรตัวเมีย ผสมได้ทุกวัน การผสมเกสรสามารถทำได้ตลอดทั้งวัน ต้นสละอินโดฯ จำเป็นต้องการผสมเกสรเพื่อช่วยให้ผสมติดลูก

การตัดแต่งข้อพวง

เมื่อช่วยผสมเกสรและติดลูกแล้ว ตัดข้อดอกตัวเมียไว้ 2 – 3 กระจุก และตัดแต่งผลในกระจุก ถ้าหากมีปริมาณผลหนาแน่น หากไม่ตัดแต่งพวงสละอาจทำให้ก้านขาดได้ ดังนั้น เพื่อความอยู่รอดต้นสละจึงมักสลัดลูกทิ้งตามธรรมชาติ บางครั้งต้นสละสลัดผลทิ้งเกือบครึ่งพวง เพื่อลดความสูญเสียดังกล่าว การตัดแต่งพวงสละทำได้โดยเด็ดผลที่บิดเบี้ยวทิ้งไป เพื่อให้มีปริมาณผลพวงเหมาะสมกับความสมบูรณ์ของต้นนั่นเอง ผลสละมีความสมบูรณ์ ผลโตตามขนาดที่ต้องการ

การป้องกันกำจัดโรคแมลงศัตรูพืช

ในช่วงฤดูฝนต้องคอยดูแลไม่ให้ต้นสละมีอาการโคนเน่า และต้องดูแลในขณะที่ให้ผลผลิต ระวังแมลงวันทองที่จะมากัดกินผลอ่อน การป้องกันทำได้ด้วยการฉีดสารอีเอ็มเพื่อไล่แมลง

การเก็บเกี่ยว

เมื่อผลสะอินโดฯ มีอายุครบการเก็บเกี่ยว จะมีผลขนาดใหญ่ มีกลิ่นหอม หรือหลังจากผสมเกสร สามารถเก็บผลผลิตได้ภายใน 6 เดือน หรือ 175 – 180 วัน แต่ก่อนเก็บเกี่ยวผลผลิตทุกครั้ง ควรขมิททดสอบรสชาติก่อน เพราะแต่ละพวงจะสุกแก่ไม่พร้อมกัน หากขมิแล้วพบว่า มีรสฝาด แสดงว่ายังสุกได้ไม่เต็มที่ ต้องรออีกระยะจึงค่อยเก็บเกี่ยว แต่หากขมิแล้วพบว่า มีรสหวาน อร่อย จึงค่อยใช้มีดหรือกรรไกรที่สะอาดตัดพวงสะอินโดฯ โดยระวังไม่ให้ผลหลุดร่วง

4) แสดงพื้นที่ทำการเกษตรของตำบลพร่อน

ตำบลพร่อน มีพื้นที่ทั้งหมด จำนวน 32,247 ไร่ มีพื้นที่ทำการเกษตรจำนวน 11,364 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 39 ประกอบด้วยพื้นที่ปลูกยางพาราจำนวน 1,112 ไร่ ปลูกข้าว จำนวน 7,734 ไร่ ไม้ผล จำนวน 525 ไร่ พืชผัก จำนวน 188 ไร่ พืชไร่ จำนวน 61 ไร่ ประมง จำนวน 21 ไร่ อื่นๆ จำนวน 10113 ไร่ โดยแบ่งออกเป็นรายหมู่บ้าน/ชุมชน ดังนี้

ตารางที่ 15 แสดงพื้นที่ทำการเกษตรของตำบลพร่อน

รายการ	พื้นที่รวม (ไร่)	จำแนกรายหมู่บ้าน/ชุมชน					
		1	2	3	4	5	6
1. พื้นที่ทั้งหมด	32247	3138.3	6715.5	5881.6	2680.6	10643	3188
2. พื้นที่ป่าไม้ สาธารณะฯ	10770	430.8	3231	323.1	323.1	5923.5	538.5
3. พื้นที่ทำการเกษตร	11364	1262	1973	3139	1112	2716	1162
- ยางพารา	1112	115	246	260	110	268	113
- ปาล์มน้ำมัน	1314	41	282	469	139	298	85
- ข้าว	7734	910	1274	2166	648	1895	841

รายการ	พื้นที่ รวม (ไร่)	จำแนกรายหมู่/ชุมชน					
		1	2	3	4	5	6
- มังคุด	107	16	-	20	34	20	17
- ลองกอง	155	35	9	20	30	35	26
- ทุเรียน	31	7	-	6	8	6	4
- เงาะ	232	18	47	55	40	60	12
- มะพร้าว	409	81	82	69	72	63	42
- พืชไร่	61	9	8	16	5	18	5
- พืชผัก	188	28	20	55	24	45	16
- ประมง	21	2	5	3	2	8	1
- อื่นๆ	10113	1445.5	1511.5	2419.5	1245.5	2003.5	1487.5

ที่มา: ทะเบียนเกษตรกร ปี 2562

ระดับความเหมาะสม/ไม่เหมาะสมจากการใช้ประโยชน์ที่ดินทำการเกษตร

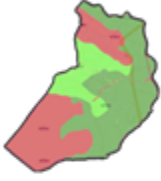
(Zoning by Agri-Map) ของพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล คือ ยางพารา ข้าว และปาล์มน้ำมัน

ภาพที่ 8 แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ของที่ดินและระดับความเหมาะสมของดินในการปลูกยางพารา

	<p>แผนที่ตำบลพร่อน แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา</p> <p>สัญลักษณ์</p> <p>■ พื้นที่ปลูกยางพาราในปัจจุบัน</p> <p>- ขอบเขตหมู่บ้าน/ตำบล</p> <p>ตำบลพร่อน มีพื้นที่ปลูกยางพารา จำนวน 1,112 ไร่</p> <p>โดยมีการปลูกมากในหมู่ที่ 3 หมู่ที่ 5 มีเกษตรกรที่ทำสวนยางพารา จำนวน 114 ครัวเรือน</p>
	<p>สัญลักษณ์</p> <p>■ เหมาะสมสูง (S1)</p> <p>■ เหมาะสมปานกลาง (S2)</p> <p>■ เหมาะสมน้อย (S3)</p> <p>■ ไม่เหมาะสม (N)</p>
	<p>แผนที่ตำบลพร่อน แสดงการซ้อนทับพื้นที่การปลูกและระดับความเหมาะสมของยางพารา</p> <p>■ พื้นที่ปลูกยางพาราที่อยู่ในเขต S2 จำนวน 393 ไร่ 45 ครัวเรือน</p> <p>■ พื้นที่ปลูกยางพาราที่อยู่ในเขต S3 จำนวน 350 ไร่ 30 ครัวเรือน</p> <p>■ พื้นที่ปลูกยางพาราที่อยู่ในเขต N จำนวน 369 ไร่ 39 ครัวเรือน</p>

ที่มา: ระบบบริการข้อมูลแผนที่ส่งเสริมการเกษตร SSmap

ภาพที่ 9 แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ของที่ดินและระดับความเหมาะสมของดินในการปลูกข้าว

	<p>แผนที่ตำบลพร่อน แสดงพื้นที่ปลูกข้าว</p> <p>สัญลักษณ์</p> <p>■ พื้นที่ปลูกข้าวในปัจจุบัน</p> <p>- ขอบเขตหมู่บ้าน/ตำบล</p> <p>ตำบลพร่อน มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน 5,593 ไร่</p> <p>โดยมีการปลูกมากในหมู่ที่ 2,3 และหมู่ที่ 5 มีเกษตรกรที่ปลูกข้าว จำนวน 1,061 ครัวเรือน</p>
	<p>สัญลักษณ์</p> <p>■ เหมาะสมสูง (S1)</p> <p>■ เหมาะสมปานกลาง (S2)</p> <p>■ เหมาะสมน้อย (S3)</p> <p>■ ไม่เหมาะสม (N)</p>
	<p>แผนที่ตำบลพร่อน แสดงการซ้อนทับพื้นที่การปลูกและระดับความเหมาะสมของนาข้าว</p> <p>■ พื้นที่ปลูกข้าวที่อยู่ในเขต S1 จำนวน 5,435 ไร่ 945 ครัวเรือน</p> <p>■ พื้นที่ปลูกข้าวที่อยู่ในเขต S2 จำนวน 58 ไร่ 110 ครัวเรือน</p> <p>■ พื้นที่ปลูกข้าวที่อยู่ในเขต N จำนวน 100 ไร่ 6 ครัวเรือน</p>

ที่มา: ระบบบริการข้อมูลแผนที่ส่งเสริมการเกษตร SSmap

ภาพที่ 10 แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ของที่ดินและระดับความเหมาะสมของดินในการปลูกปาล์มน้ำมัน

	<p>แผนที่ตำบลพร่อน แสดงพื้นที่ปลูกปาล์ม</p> <p>สัญลักษณ์</p> <p>■ พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในปัจจุบัน</p> <p>- ขอบเขตหมู่บ้าน/ตำบล</p> <p>ตำบลพร่อน มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน 1,314 ไร่ โดยมีการปลูกมากในหมู่ที่ 1,3,4 และหมู่ที่ 5 มีเกษตรกรที่ปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน 272 ครัวเรือน</p>
	<p>สัญลักษณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ เหมาะสมสูง (S1) ■ เหมาะสมปานกลาง (S2) ■ เหมาะสมน้อย (S3) ■ ไม่เหมาะสม (N)
	<p>แผนที่ตำบลพร่อน แสดงการซ้อนทับพื้นที่การปลูกและระดับความเหมาะสมของปาล์มน้ำมัน</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ พื้นที่ปลูกข้าวที่อยู่ในเขต S1 จำนวน 355 ไร่ 80 ครัวเรือน ■ พื้นที่ปลูกข้าวที่อยู่ในเขต S2 จำนวน 684 ไร่ 110 ครัวเรือน ■ พื้นที่ปลูกข้าวที่อยู่ในเขต N จำนวน 275 ไร่ 82 ครัวเรือน

ที่มา: ระบบบริการข้อมูลแผนที่ส่งเสริมการเกษตร SSmap

การเพาะปลูก/การใช้พันธุ์พืช

เทคนิควิธีการผลิต

ยางพารา เกษตรกรจะขอกทุนสงเคราะห์ในการทำสวนยางพารา พันธุ์ที่ใช้ปลูกจะใช้ยางโดยใช้พันธุ์ RPIM600, PR251 โดยปลูกในระยะ 3 x7 เมตร หรือไร่ละ 76 ต้น ก่อนปลูกจะใช้ปุ๋ยรองกันหลุม ในช่วงอายุ 1 – 4 ปีแรก จะใช้ปุ๋ยสำหรับยางเล็ก ปีที่ 5 จึงเปลี่ยนเป็นปุ๋ยยางใหญ่ ในขณะที่ยังเล็กอยู่เกษตรกรจะนิยมตัดแต่งกิ่งแขนงออกเพื่อให้ได้ทรงต้นที่ต้องการเมื่อเข้าในปีที่ 7 จึงเริ่มเปิดกรีดมักจะกรีดติดต่อกัน 5 – 6 วัน/อาทิตย์ ยกเว้นกรณีที่ฝนตกต้องหยุดกรีดหรือในช่วงยางผลิใบในเดือนกุมภาพันธ์ – มีนาคม ช่วงเวลา 03.00 – 05.00 น. คือเวลาที่เกษตรกรทำการกรีดยาง การจำหน่ายผลผลิตปัจจุบันนิยมขายน้ำยางสดให้แก่พ่อค้าที่มารวบรวมรับซื้อถึงพื้นที่และนำไปขายต่อให้กับโรงงานรับซื้อน้ำยาง ปัจจุบันเกษตรกรได้มีการรวมกลุ่มในรูปของสหกรณ์ เพื่อรับซื้อน้ำยางจากสมาชิกและกลุ่มนำไปแปรรูปเป็นยางแผ่นรมควัน ออกจำหน่ายหากในพื้นที่ไม่มีการรับซื้อน้ำยาง หรือในระยะเวลาที่ราคายางแผ่นดิบสูงกว่าราคาน้ำยาง โดยมีเกษตรกรจะทำ การกรีดยางประมาณ 180 วัน ส่วนใหญ่จะเป็นการจ้างแรงงานในการกรีดยางโดยแบ่งรายได้ 50% กับเจ้าของสวนยางโดยที่ค่าใช้จ่ายในการแปรรูปน้ำยางและค่าขนส่งยางเจ้าของจะเป็นผู้รับผิดชอบ ถึงกระนั้นแรงงานรับจ้างใน การกรีดยางก็ยังคงทำได้ยากขึ้นในปัจจุบัน โดยเฉลี่ยผลผลิตน้ำยางที่ได้รับประมาณ 280 กก. /ไร่ /ปี

ข้าว พันธุ์ข้าวที่เกษตรกรใช้เพาะปลูกมากที่สุดคือพันธุ์ชัยภูกันดังซึ่งเป็นพันธุ์ข้าวพื้นเมืองที่ให้ผลผลิตสูงทนทานต่อโรค และยังเป็นที่ยอมรับของคนในท้องถิ่น แต่เนื่องจากต้นทุนการผลิตข้าวที่สูงขึ้นประกอบกับราคาข้าวพันธุ์ชัยภูกันดังที่ค่อนข้างต่ำ โดยราคาข้าวเปลือกอยู่ที่ประมาณ ๑๓ บาท/กิโลกรัม นอกจากพันธุ์ข้าวชัยภูกันแล้วยังมีข้าวพันธุ์หอมกระดังงาอีกหนึ่งสายพันธุ์ ที่เป็นข้าวพื้นเมืองดั้งเดิมของชาวตากใบ มีลักษณะพิเศษคือมีสีแดง นุ่ม และมีกลิ่นหอมคล้ายดอกกระดังงา ซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของข้าวชนิดนี้ เหมาะแก่การแปรรูปเป็นข้าวกล้องและซอมมือ โดยจะทำการตากกล้าในเดือนตุลาคม เมื่อกกล้าอายุประมาณ 25 – 30 วัน จึงทำการปักดำ สำหรับการเตรียมพื้นที่ปักดำจะทำการไถตะ 1 ครั้ง ผึ่งแดดไว้ เมื่อมีฝนตกจะทำการไถแปรอีก 1 ครั้ง และทำการคลาด 2 ครั้ง แล้วทำการปักดำหรือปักดำ 30 วัน จะใส่ปุ๋ย 16-20-0 ประมาณ 20 กก./ไร่ จะใส่ปุ๋ยเพียงครั้งเดียวใน 1 ฤดูกาล การดูแลรักษาไม่ได้ปฏิบัติจนกระทั่งเก็บเกี่ยวในเดือนมีนาคม - เมษายน ผลผลิตเฉลี่ย 45 กก./ไร่

ปาล์มน้ำมัน พันธุ์ปาล์มน้ำมันที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ ในปัจจุบันที่นิยมปลูกมีอยู่ 3 ชนิด 1.พันธุ์ดูรา(Dura) 2.พันธุ์พิสิเฟอรา (Pisifera) 3.พันธุ์เทเนอร์รา (Tenera) ระบบการปลูกปาล์มน้ำมันที่นิยมปลูกคือ ปลูกแบบสามเหลี่ยมด้านเท่า ระยะ 9 x 9 x 9 เมตร โดยปลูกปาล์มน้ำมันในช่วงฤดูฝน (ไม่ควรปลูกช่วงปลายฤดูฝนต่อเนื่องถึงฤดูแล้ง) หรือหลังจากปลูกต้นกล้าแล้วจะต้องมีฝนตกอีกอย่างน้อยประมาณ 3 เดือนจึงจะเข้าฤดูแล้ง การปลูกปาล์มน้ำมันจะต้องใช้ต้นกล้าพันธุ์ที่มีอายุประมาณ 8 ถึง 14 เดือน จำนวน 22 ถึง 25 ต้นต่อไร่ การใส่ปุ๋ยเคมีปาล์มน้ำมัน จะเป็นการใส่ปุ๋ยเดี่ยวของปาล์มน้ำมันที่มีอายุ 5 ปีขึ้นไป ปุ๋ยสูตร 20-11-11+1.2 MgO เป็นปุ๋ยหลักที่ใส่ให้กับปาล์มที่ปลูกในปีแรก ปุ๋ยสูตร 14-9-20+2 MgO เป็นสูตรปุ๋ยที่ใช้ใส่ต้นปาล์มทุกปี ปุ๋ยสูตร 0-0-60 หรือ ปุ๋ยโปแตสเซียมคลอไรด์ โดยใช้ร่วมกับปุ๋ยสูตร 14-9-20+2 MgO ปุ๋ยทั้ง 2 สูตรนี้ ใส่ให้ต้นปาล์มครั้งแรกของทุกปี ปุ๋ยสูตร 14-14-21 (หรือปุ๋ยสูตรตัวท้ายอื่นๆ ที่ใกล้เคียงกัน) เป็นปุ๋ยที่ใส่ให้ต้นปาล์มทุกปี ละ 1 ครั้ง (ใส่ปุ๋ยครั้งที่ 2) ปุ๋ยร็อกฟอสเฟตใส่ทุกๆ 2 ปี หรือทุกๆ 3 ปี ก็ได้ ประมาณ 2 กิโลกรัมต่อต้น การตัดทะลายปาล์มน้ำมันอยู่ในระยะสุกพอดี คือทะลายปาล์มเริ่มมีผลร่วง แต่ไม่ควรตัดทะลายปาล์มที่ยังดิบอยู่

เพราะในผลปาล์มดิบยังมีสภาพเป็นน้ำและมีแป้งอยู่ยังไม่แปรสภาพเป็นน้ำมัน ส่วนทะลายที่สุกเกินไปจะมีกรดไขมันอิสระสูง และผลปาล์มสดอาจมีสารบางชนิดอยู่ อาจเป็นอันตรายกับผู้บริโภคได้ รอบของการเก็บเกี่ยวจะอยู่ในช่วงที่ผลปาล์มน้ำมันออกชุก ควรจะอยู่ในช่วง 7 ถึง 10 วัน ผลปาล์มที่เป็นลูกร่วงที่อยู่บริเวณโคนปาล์ม น้ำมัน และที่ค้ำในกาบต้นควรเก็บออกมาให้หมด ก้านทะลายของปาล์มน้ำมันควรตัดให้สั้นและต้องให้ติดกับทะลาย พยายามให้ทะลายปาล์มน้ำมันชอกช้ำน้อยที่สุด เมื่อตัดผลปาล์มน้ำมันแล้วจะต้องรีบส่งผลปาล์มไปยังโรงงาน ภายใน 24 ชั่วโมง

ไม้ผล

ลองกอง เป็นพืชพื้นเมือง นิยมปลูกจากต้นพันธุ์ที่ได้จากการเพาะเมล็ดมากกว่าต้นพันธุ์เสียบยอด เกษตรกรส่วนใหญ่จะปลูกร่วมกับพืชอื่น เช่น กล้าย เพราะมีความเชื่อว่าเป็นพืชที่เจริญเติบโตได้ดีเมื่อมีร่มเงา ระยะปลูกจะใช้ระยะ 3 x 3 หรือ 4 x 4 ซึ่งเป็นระยะที่ไม่เหมาะสมกันทั้งนี้เพราะเกษตรกรส่วนใหญ่ มีพื้นที่ถือครองไม่มาก แต่ในบางรายก็สามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง คือ ปลูกในระยะ 4 x 6 เมตร หรือประมาณ 60 ต้น/ไร่ เมื่อเจริญเติบโตสูงประมาณ 1 เมตร นิยมตัดยอดเพื่อให้แตกทรงพุ่มและเพื่อสะดวกในการเก็บเกี่ยวผลผลิต เมื่อให้ผลผลิตแล้ว ในช่วงเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ เกษตรกรมักควบคุมการให้น้ำหลังจากขาดการให้น้ำระยะหนึ่งแล้ว เริ่มให้น้ำและปุ๋ยตัวกลางสูงเพื่อให้แทงช่อดอก เมื่อแทงช่อดอกแล้ว จึงใส่ปุ๋ยสูตรที่ K สูง ประมาณ 2 กก./ต้น เพื่อยืดช่อดอกจะทำการเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ประมาณเดือนสิงหาคม - กันยายน หลังจากนั้นจึงตัดแต่งกิ่งและใส่ปุ๋ยสูตรเสมอเพื่อบำรุงต้น การตัดแต่งช่อดอก และการปลิดผลทิ้งเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากสำหรับเกษตรกรที่เน้นคุณภาพของผลผลิต เพราะจะทำให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพและจำหน่ายได้ในราคาที่ดี

ทุเรียน นิยมปลูกพันธุ์หมอนทอง ชะนี พันธุ์บ้าน โดยซื้อต้นพันธุ์ที่ใช้วิธีการเสียบยอดนำไปปลูกระยะ 8 x 10 เมตร ไร่ละ 20 ต้น ในการปลูกเกษตรกรนิยมรองกันหลุมด้วยปุ๋ยคอกและนิยมใช้ปุ๋ยสูตรเสมอ ปีละ 1 ครั้งในฤดูฝน การให้น้ำจะกระทำในฤดูแล้งหรือในช่วงที่ฝนทิ้งช่วงนอกนั้นอาศัยน้ำฝน เมื่อเริ่มให้ผลจะนิยมใส่ปุ๋ยสูตรที่มีค่ากลางสูงเพื่อเร่งดอกในอัตรา 1 - 2 กก./ต้น และใส่ปุ๋ยบำรุงผลเมื่อติดผลแล้ว ในอัตรา 2 กก./ต้น หลังจากการเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้วจะทำการใส่ปุ๋ยสูตรเสมอเพื่อบำรุงต้นประมาณ 1 กก./ต้น โรคที่พบมากในทุเรียน คือ หนอนเงาะผลและโรคโคนเน่า เกษตรกรมักนิยมใช้สารเคมีในการกำจัดมากกว่าการป้องกัน

มังคุด นิยมปลูกเป็นสวนแบบผสมผสาน จำนวนต้นต่อไร่ประมาณ 16-25 ต้น ระยะปลูก 8x8 ถึง 10x10 เมตร ถ้าต้นมังคุดโตขึ้นและมีการบังแสงกัน สามารถตัดต้นวันต้นหรือตัดต้นในแนวทแยงมุมเพื่อให้ระยะปลูกกว้างขึ้นได้ การใส่ปุ๋ยแบ่งใส่ตามระยะการพัฒนาได้ 3 ระยะ คือ บำรุงต้นหลังการเก็บเกี่ยว ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ 20-50 กิโลกรัมต่อต้น และปุ๋ยเคมี สูตร 15-15-15 หรือ 16-16-16 อัตรา 1-3 กิโลกรัมต่อต้น , ส่งเสริมการออกดอก (ช่วงปลายฝน) ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 8-24-24 หรือ 9-24-24 หรือ 12-24-12 อัตรา 2-3 กิโลกรัมต่อต้น เพื่อบำรุงผล (หลังติดผล 3-4 สัปดาห์) ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 16-16-16 อัตรา 2-3 กิโลกรัมต่อต้น เพื่อขยายขนาดผล และใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 13-13-21 อัตรา 2-3 กิโลกรัมต่อต้น เพื่อพัฒนาคุณภาพผลผลิต ต้องมีการให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ ช่วงการเจริญเติบโตทางใบ และงดให้น้ำช่วงปลายฝน ต้นมังคุดที่มีอายุตายอด 9-12 สัปดาห์ และผ่านสภาพแล้ง 20-30 วัน เมื่อแสดงอาการใบตก ปลายใบบิด ก้านใบและกิ่งที่ปลายยอดเริ่มเป็นร่อง ให้กระตุ้นการออกดอกโดยการให้น้ำอย่างเต็มที่ ครั้งที่ 1 ให้มากถึง 1,100-1,600 ลิตรต่อต้น จากนั้นให้หยุดดูอาการ 7-10 วัน เมื่อพบว่า ก้านใบและกิ่งที่ปลายยอดเริ่มเต่งขึ้นก็ให้น้ำครั้งที่ 2 ในปริมาณครึ่งของครั้งแรก หลังจากนั้น 10-14 วัน ตาดอกจะผลิออกมาให้เห็น และควรมีการจัดการน้ำเพื่อควบคุมให้มีปริมาณดอกเพียง ร้อยละ 35-50 ของยอดทั้งหมด เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ โดยหลังจากมังคุดออกดอกแล้ว ร้อยละ 10-15 ของตายอดทั้งหมด ควรให้น้ำปริมาณ

มากถึง 220-280 ลิตรต่อต้นทุกวัน จนยอดที่ยังไม่ออกดอกเริ่มมียอดอ่อนแทนตาดอก จึงค่อยให้น้ำตามปกติ คือ 80-110 ลิตรต่อต้น และจะต้องให้น้ำในปริมาณสม่ำเสมอต่อเนื่องทุกวัน เพื่อให้ผลมังคุดมีพัฒนาการที่ดี ศัตรูพืชและโรคพืชที่สำคัญของมังคุด คือ หนอนซอนใบ หนอนกินใบ เพลี้ยไฟ ไรแดง โรคใบจุด โรคใบแห้งและขอบใบแห้ง อาการยางไหลที่ผิว อาการเนื่อแก้ว

เงาะ นิยมปลูกเป็นสวนผสม จำนวนต้นต่อไร่ประมาณ 16-20 ต้น ระยะปลูกที่เหมาะสม 6x8 เมตร การใส่ปุ๋ยสำหรับต้นที่ยังไม่ให้ผล (0-4ปี) ใส่ปุ๋ยสูตร 1-15-15 อัตรา 1-1.5 กิโลกรัมต่อต้นต่อปี โดยแบ่งใส่ 4 ครั้งต่อปี, ต้นที่ให้ผลผลิตแล้ว แบ่งใส่ปุ๋ยเป็น 4 ครั้ง ครั้งแรกหลังการเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้วใส่ปุ๋ยสูตร 15-15-15 อัตรา 2-5 กิโลกรัมต่อต้น ครั้งที่ 2 หลังเก็บเกี่ยวแล้ว 3 เดือน ใส่ปุ๋ยสูตร 8-24-24 อัตรา 2-5 กิโลกรัมต่อต้น ครั้งที่ 3 เมื่อเงาะเริ่มออกดอก ใส่ปุ๋ยสูตร 14-14-21 อัตรา 2-5 กิโลกรัมต่อต้น ครั้งที่ 4 เมื่อเงาะติดผลใส่ปุ๋ยสูตร 14-14-21 อัตรา 2-5 กิโลกรัมต่อต้น และหลังการเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้วควรใส่ปุ๋ยอินทรีย์ เช่น มูลไก่ อัตรา 2-5 กิโลกรัมต่อต้น การให้น้ำ หลังการปลูกควรให้น้ำอย่างสม่ำเสมอจนกว่าเงาะจะตั้งตัวได้ หลังจากนั้นควรให้น้ำทุก 7-10 วัน สำหรับต้นที่ให้ผลแล้วงดให้น้ำช่วงปลายฝน ต้นเงาะที่มีใบแก่และต้นสมบูรณ์และผ่านสภาพแล้งติดต่อกันนาน 21-30 วัน จะแสดงอาการขาดน้ำ (ใบห่อ) ให้กระตุ้นการออกดอก โดยการให้น้ำในปริมาณมากเต็มที่ จากนั้นหยุดให้น้ำ 7-10 วัน เมื่อพบว่าตายอดเริ่มพัฒนาเป็นตาดอก ก็เริ่มให้น้ำอีกครั้งในปริมาณเท่าเดิม เพื่อเร่งการพัฒนาของตาดอก จากนั้นเมื่อแทงช่อดอกและติดผลแล้ว ควรให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเร่งพัฒนาการของดอกและผลให้ขึ้นลูกได้เร็วและผลโต ศัตรูและโรคพืชที่สำคัญของเงาะ คือ หนอนคืบกินใบ ราแป้ง **ในด้าน การเลี้ยงสัตว์** เช่น วัว แพะ มักนิยมเลี้ยงแบบปล่อยให้หากินเอง การป้องกันโรค เช่น การฉีดวัคซีน มักทำเมื่อทางราชการ นัดหมายหรือมีการระบาดของโรค สัตว์ปีก ก็เช่นเดียวกันเทคโนโลยีการผลิต

7) เครื่องจักรกลการเกษตร

เกษตรกรพัฒนาการประกอบอาชีพทางการเกษตร โดยปรับมาใช้เครื่องจักรกลการเกษตร หรือปัจจัยการผลิตอื่น ๆ โดยจำแนกเป็นรายหมู่บ้าน ดังนี้ (ตารางที่ 16)

ตารางที่ 16 แสดงเครื่องจักรกลการเกษตรและปัจจัยการผลิตของตำบล

หมู่บ้าน/ชุมชน	รถไถ (คัน)	รถไถเดินตาม (คัน)	นาปักดำ (คัน)	รถเกี่ยวนวด (คัน)	โรงสี (โรง)	อื่น ๆ (ระบุ)
หมู่ที่ 1 บ้านปลักช้าง	12	10	-	-	2	-
หมู่ที่ 2 บ้านโคกไผ่	10	5	1	1	2	-
หมู่ที่ 3 บ้านใหญ่	6	23	-	-	1	-
หมู่ที่ 4 บ้านโคกมะม่วง	5	4	-	-	1	-
หมู่ที่ 5 บ้านโคกยาง	12	12	-	-	2	-
หมู่ที่ 6 บ้านวัดใหม่	3	8	-	-	1	-
รวม	48	62	1	1	9	-

ที่มา: ทะเบียนเกษตรกร ปี 2560

8) ผลผลิตเฉลี่ย ราคา ต้นทุนการผลิต

จากข้อมูล ปี 2559 เกษตรกรมีการผลิตพืชเศรษฐกิจ และสามารถจำหน่ายในราคา ตลอดจนมีต้นทุนการผลิตเฉลี่ย ดังนี้ (ตารางที่ 17)

ตารางที่ 17 แสดงผลผลิต พื้นที่ และต้นทุน

พืชเศรษฐกิจ	พื้นที่ (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	ราคาเฉลี่ย (บาท/กก.)	มูลค่าผลผลิต (ล้านบาท)	ต้นทุนการผลิตเฉลี่ย (บาท/ไร่)
ยางพารา	278.92	300	45	3,765.42	7,500
ข้าวนาปี	101.25	400	10	1,692.44	1,300
ปาล์มน้ำมัน	423.11	2,700	2.70	738.11	3,500
มะพร้าว	335.15	650	12	2,614.17	525
พืชผัก	132.55	1,200	10	1,590.60	2,530

ที่มา: ทะเบียนเกษตรกร ปี 2559

9) แหล่งรับซื้อผลผลิตทางการเกษตร

ตำบลพร่อน มีแหล่งรับซื้อผลผลิตทางการเกษตร ทั้งในรูปแบบเอกชนและกลุ่มองค์กรเกษตรกรโดยจำแนกเป็นรายหมู่บ้านได้ ดังนี้

จุดรับซื้อปาล์มน้ำมัน

หมู่ที่ 4 บ้านโคกมะม่วง จำนวน 1 จุด

ตารางที่ 19 แสดงกองทุน สมาชิก และผลดำเนินการ

หมู่บ้าน/ชุมชน		จำนวน กองทุน	จำนวน สมาชิก	ผลดำเนินการ
หมู่ที่ 1	บ้านปลักช้าง	1	50	กองทุนหมู่บ้าน
หมู่ที่ 2	บ้านโคกไผ่	1	40	กองทุนหมู่บ้าน
หมู่ที่ 3	บ้านใหญ่	1	75	กองทุนหมู่บ้าน
หมู่ที่ 4	บ้านโคกมะม่วง	1	60	กองทุนหมู่บ้าน
หมู่ที่ 5	บ้านโคกยาง	1	55	กองทุนหมู่บ้าน
หมู่ที่ 6	บ้านวัดใหม่	1	40	กองทุนหมู่บ้าน
รวม		6	320	

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

10) การใช้ทุนและการใช้เงินกู้

เกษตรกรในตำบล มีการใช้เงินทุนในการประกอบอาชีพทางการเกษตร จากหลายแหล่ง เช่น ใช้เงินทุนของตนเอง ตลอดจนถึงจากช่องทางต่าง ๆ ดังนี้ (ตารางที่ 20)

ตารางที่ 20 แสดงแหล่งที่มาของเงินทุนเกษตรกร

หมู่บ้าน/ชุมชน		จำนวน ครัวเรือน เกษตรกร	ใช้ทุนของ ตนเอง (ครัวเรือน)	กู้จากญาติ (ครัวเรือน)	กู้จาก นายทุน	กู้จากกลุ่ม องค์กรใน หมู่บ้าน	กู้จาก ธกส.	กู้จาก ธนาคาร พาณิชย์
หมู่ที่ 1	บ้านปลักช้าง	51	32	-	-	4	15	-
หมู่ที่ 2	บ้านโคกไผ่	84	52	-	-	12	20	-
หมู่ที่ 3	บ้านใหญ่	132	67	-	-	35	30	-
หมู่ที่ 4	บ้านโคกมะม่วง	79	50	-	-	10	19	-
หมู่ที่ 5	บ้านโคกยาง	162	88	-	-	26	48	-
หมู่ที่ 6	บ้านวัดใหม่	42	22	-	-	10	10	-
รวม		550	311	-	-	97	142	-

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

เกษตรกรที่ประสบความสำเร็จที่เป็นต้นแบบในพื้นที่

สาขาเกษตรแบบผสมผสาน/เกษตรทฤษฎีใหม่

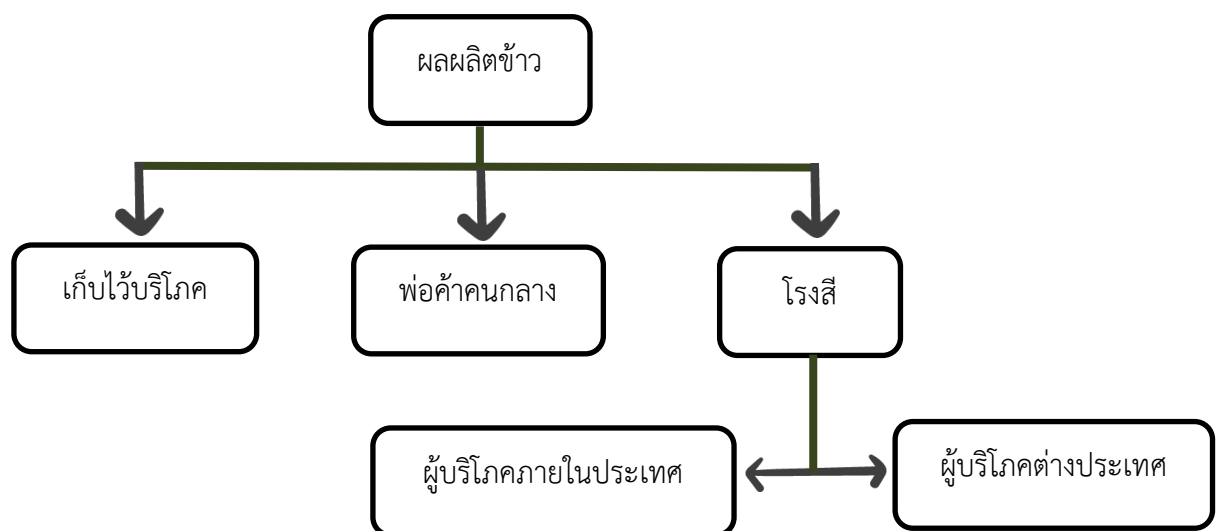
1. นายเจตน์ จิตรธรรม หมู่ที่ 5 ตำบลพร่อน
2. นายเหมือน ขวัญคง หมู่ที่ 3 ตำบลพร่อน

สถานการณ์ตลาด/วิธีการตลาด

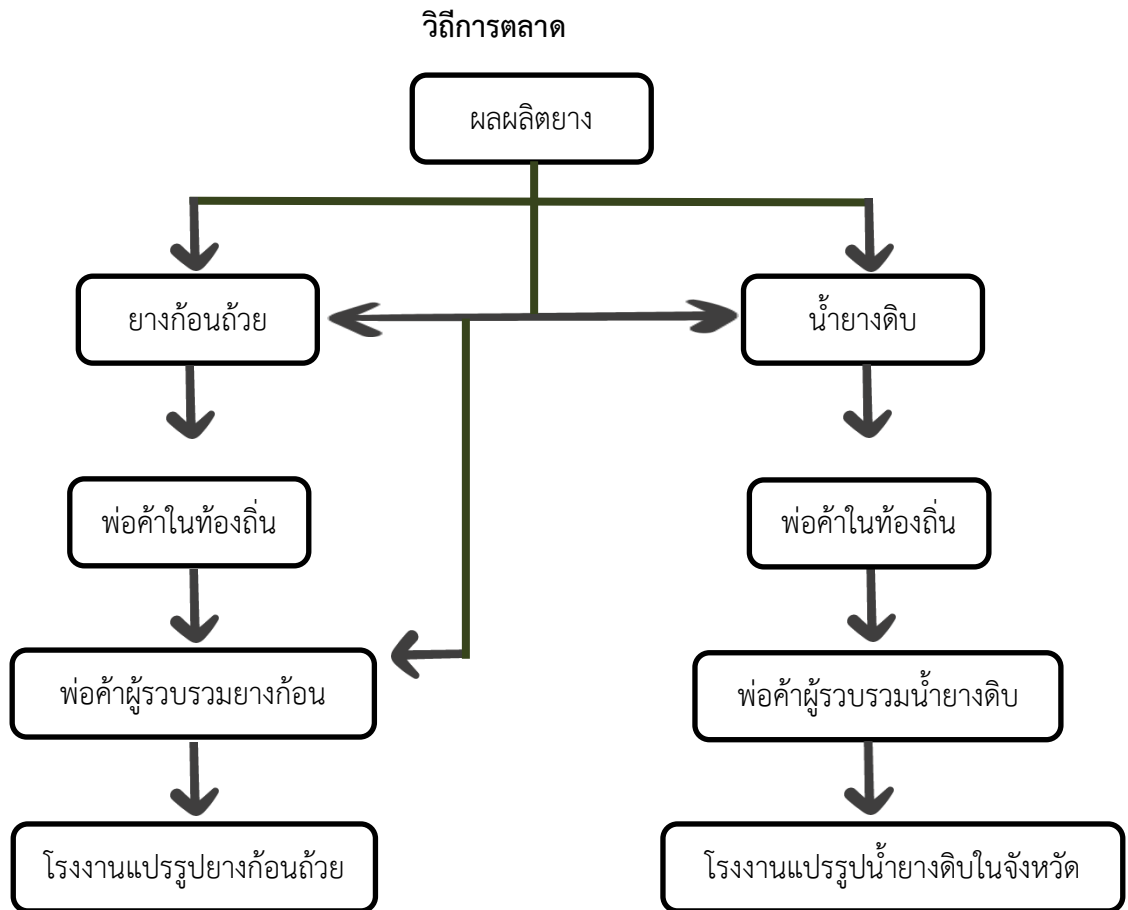
สถานการณ์ตลาด/วิธีการตลาด สินค้าเกษตรหลักที่สำคัญของตำบลพร่อน มีดังนี้ คือ

ข้าว พื้นที่การปลูกข้าวของตำบลพร่อน จำนวน 7,734 ไร่ เกษตรกรที่ปลูกข้าวจำนวน 1,061 ครัวเรือน ส่วนมากปลูกเพื่อบริโภคในครัวเรือนส่วนที่เหลือมีการจำหน่ายบ้าง โดยเกษตรกรจะขายผลผลิตข้าวในแปลงนาหลังจากเก็บเกี่ยว

วิธีการตลาด

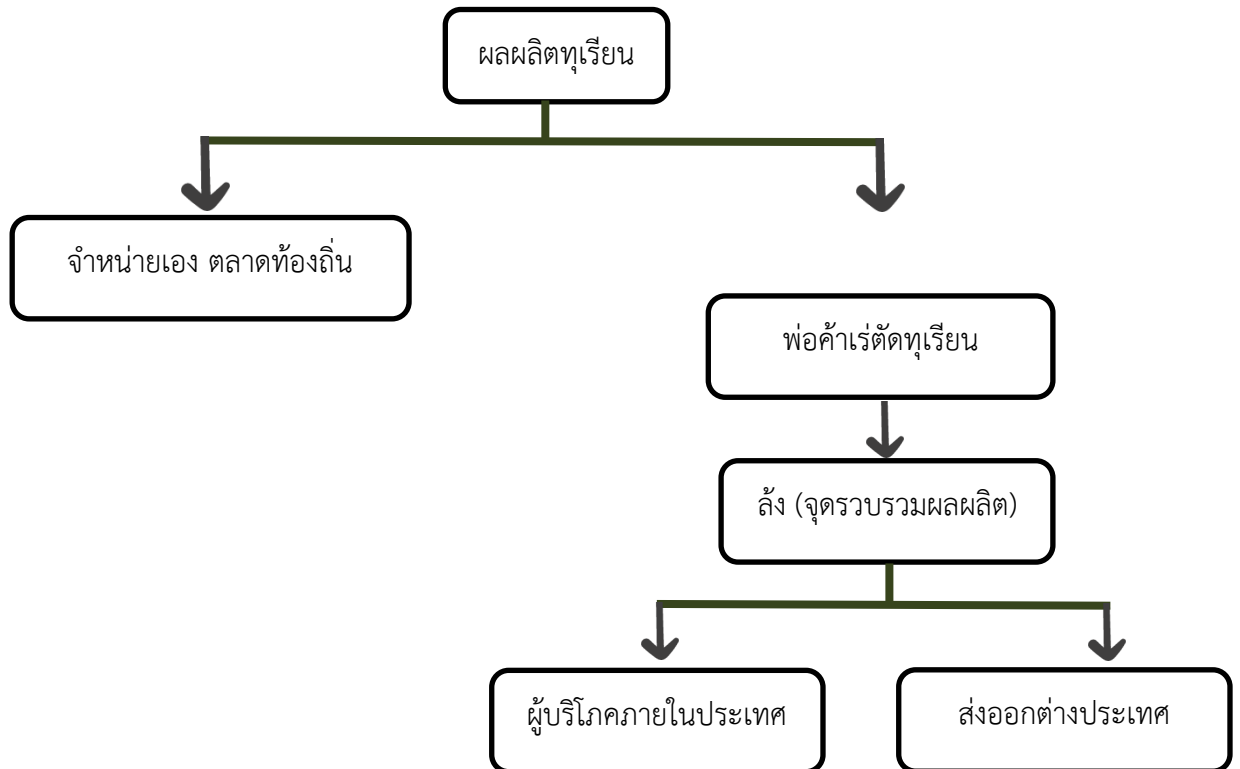

ยางพารา พื้นที่ปลูกยางพาราของตำบลพร่อน ทั้งหมด 1,112 ไร่ เกษตรกรผู้ปลูกยางพารา จำนวน 953 ครัวเรือน ผลผลิตยางขายในรูปแบบของน้ำยางข้นและยางก้อนถ้วย ราคาผลผลิตอยู่ในช่วงที่ราคาตกต่ำเหลือกิโลกรัมละ 45 บาท

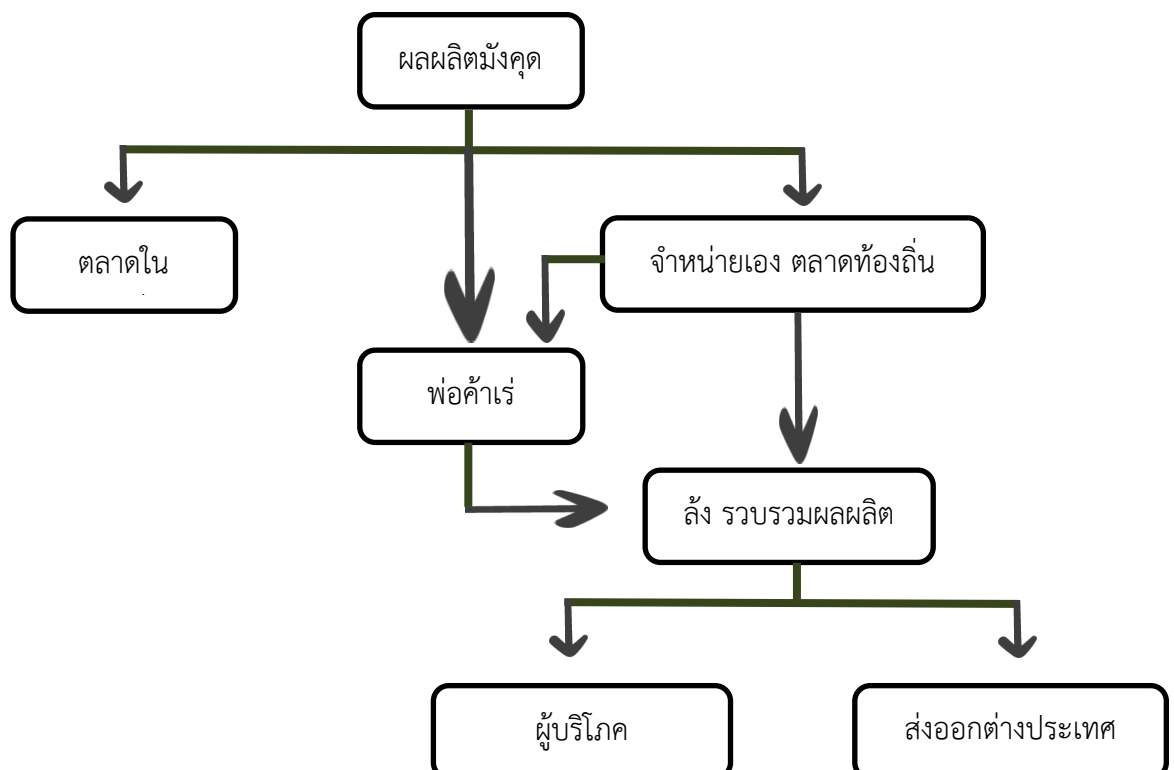
ทุเรียน พื้นที่ปลูกทุเรียนของตำบลพร่อน มีทั้งหมด 31 ไร่ เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนจำนวน 13 ครัวเรือน
ราคาผลผลิตทุเรียนมีราคาสูง เฉลี่ยกิโลกรัมละ 100-150 บาท

วิธีการตลาด

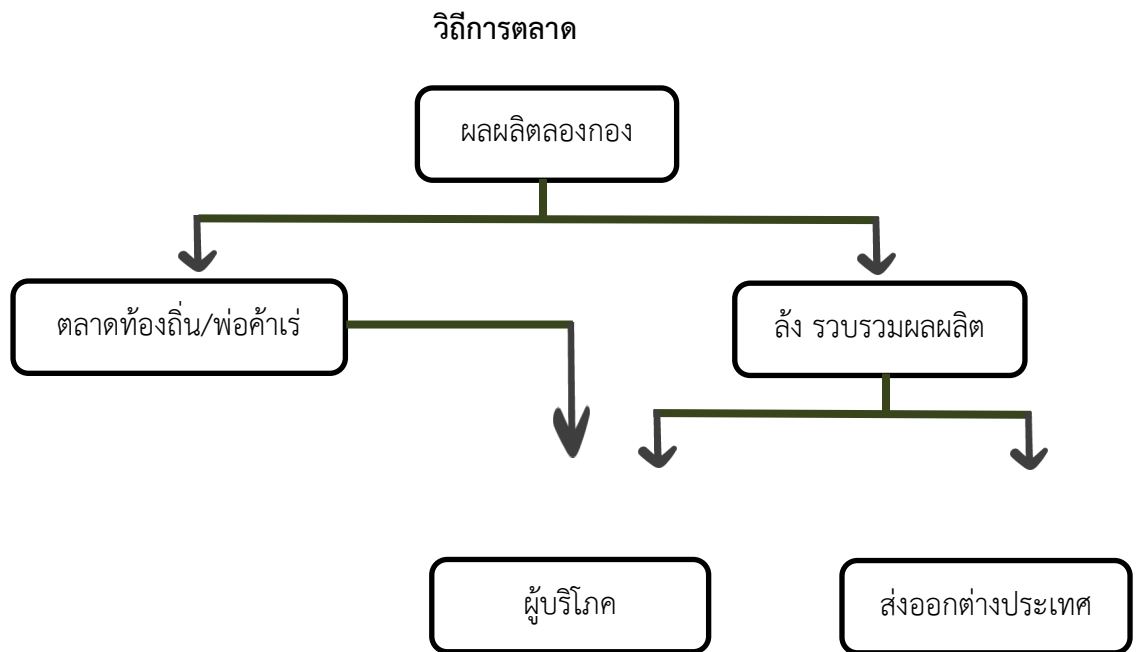

มังคุด พื้นที่ปลูกมังคุดของตำบลพร่อน มีทั้งหมด 107 ไร่ เกษตรกรผู้ปลูกมังคุดจำนวน 80 ครัวเรือน

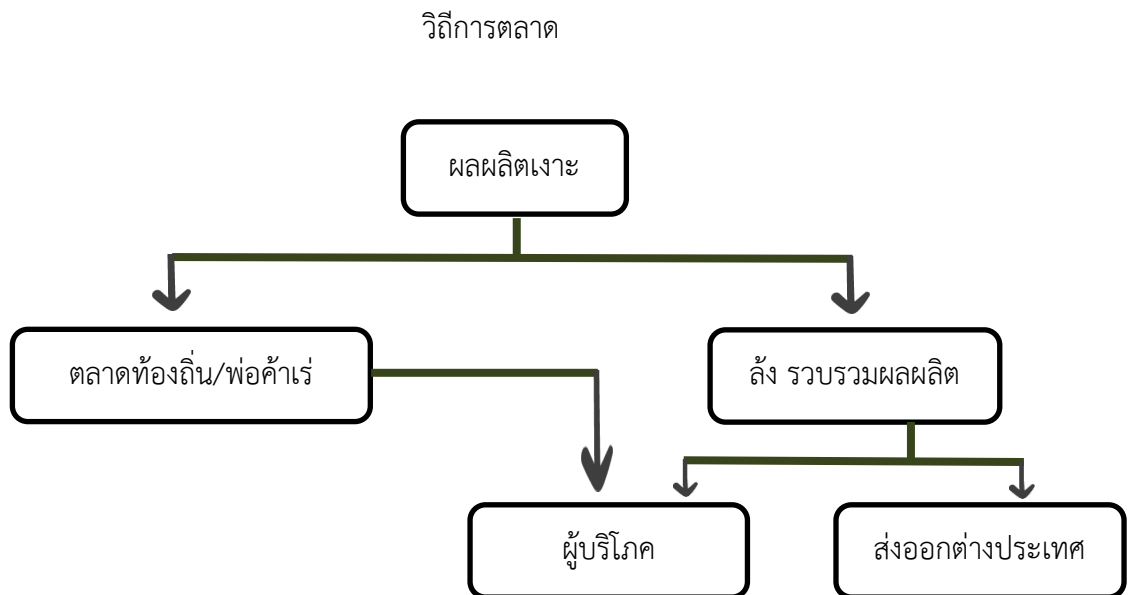
วิธีการตลาด

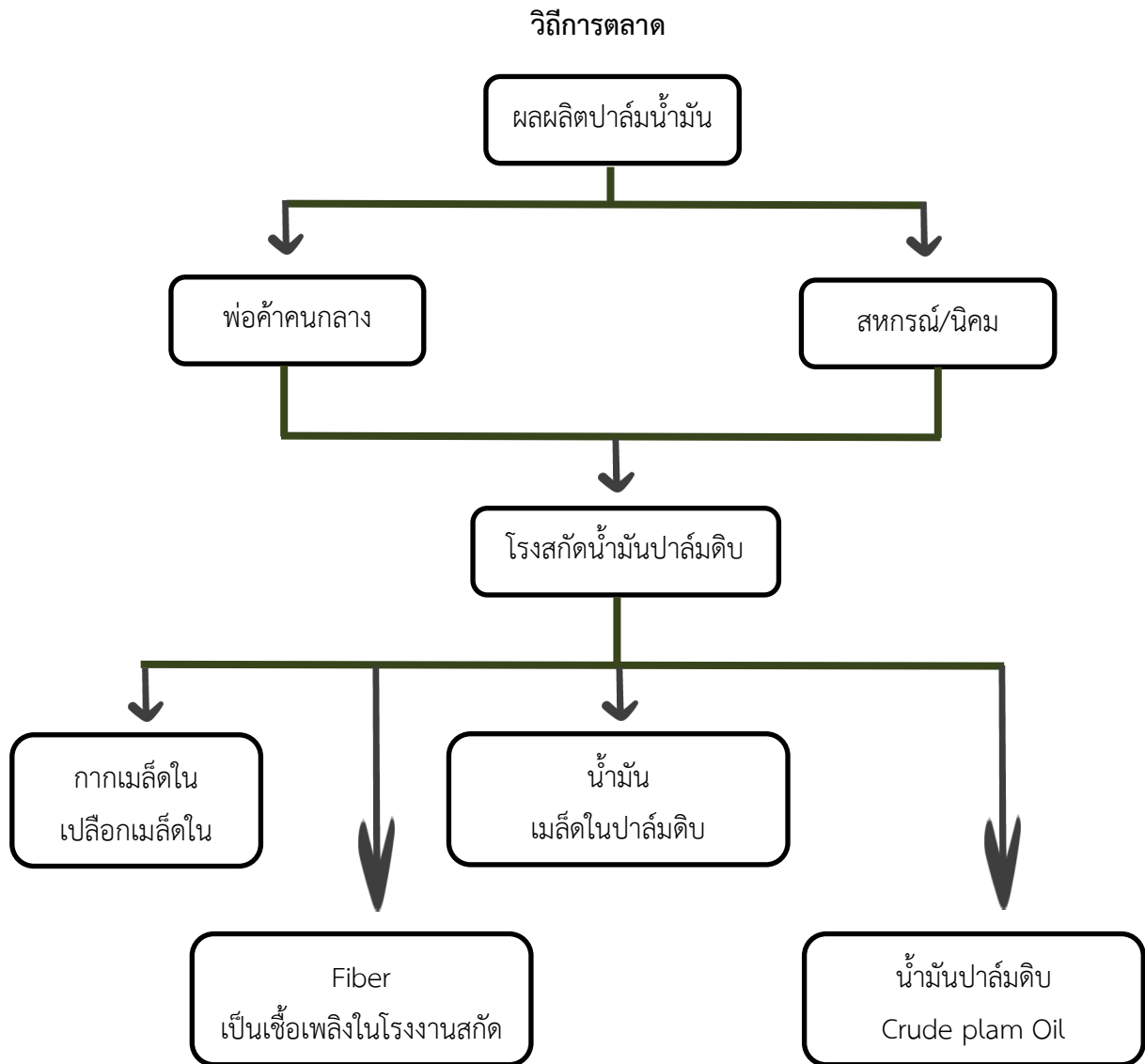
ลองกอง พื้นที่ปลูกลองกองทั้งหมดของตำบลพร่อน จำนวน 155 ไร่ เกษตรกรที่ปลูกลองกองจำนวน 101 ครัวเรือน ราคาผลผลิตค่อนข้างต่ำ

เงาะ พื้นที่ปลูกเงาะทั้งหมดของตำบลพร่อน มีจำนวน 232 ไร่ เกษตรกรที่ปลูกจำนวน 54 ราย

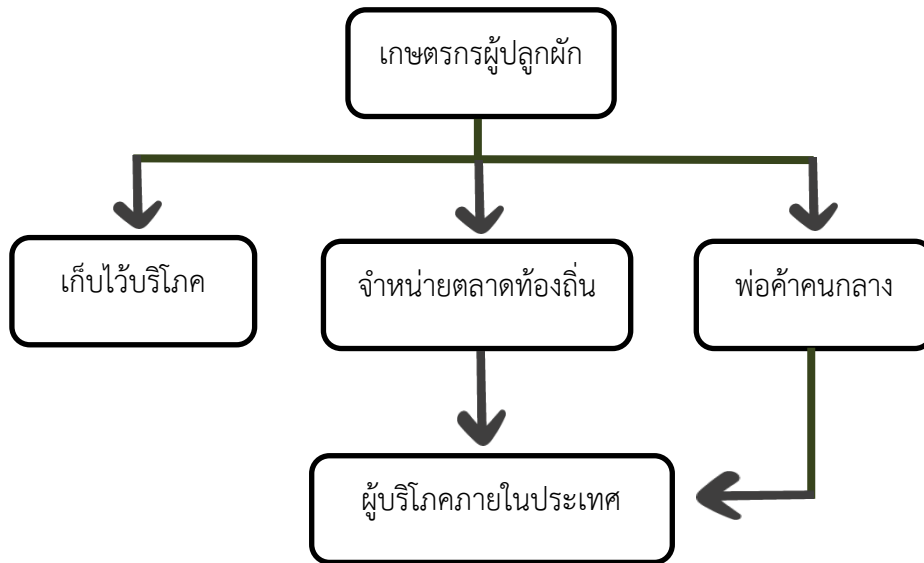
ปาล์มน้ำมัน พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันของตำบลพร่อน ทั้งหมด 1,314 ไร่ เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน 1,289ราย ผลผลิตปาล์มน้ำมันขายในรูปแบบของหลายปาล์มสด ราคาผลผลิตเฉลี่ยกิโลกรัมละ 2.70 บาท

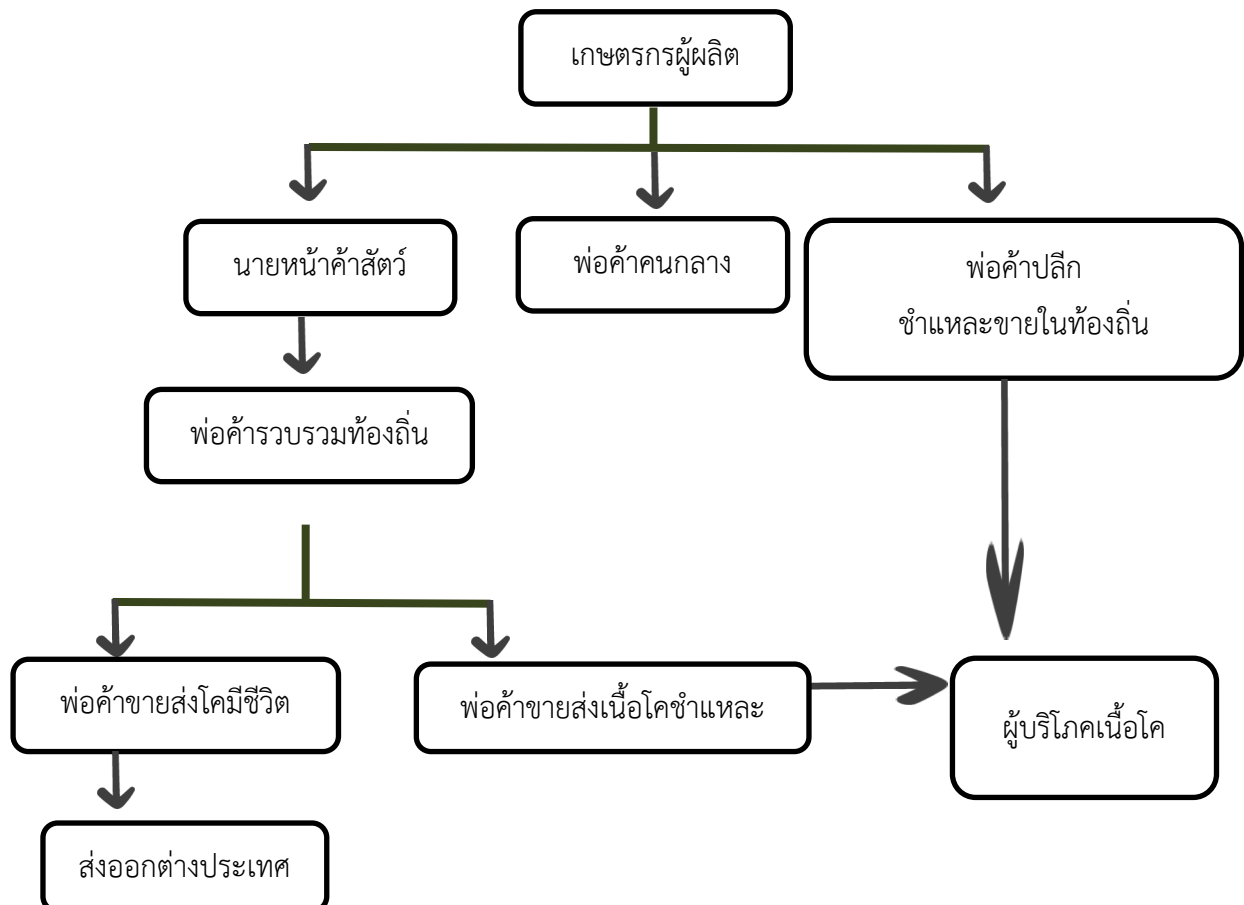
พืชผัก พื้นที่ปลูกผักของตำบลพร่อน ทั้งหมด 5 ไร่ เกษตรกรผู้ปลูกผัก จำนวน 2 ราย

วิธีการตลาด

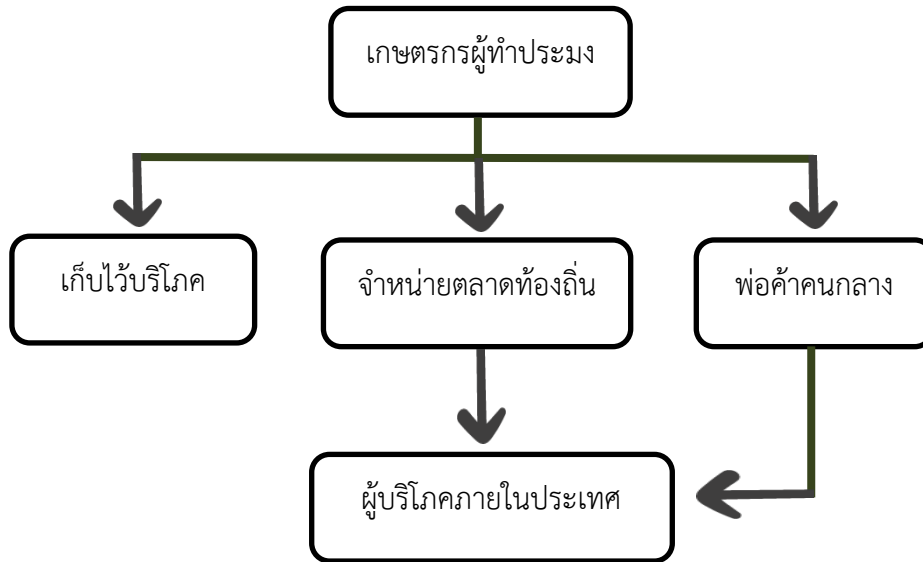

ด้านการปศุสัตว์ (ตลาดโค)

วิธีการตลาด

ด้านการประมง วิธีการตลาด

2.2 การจัดทำ TOWS Matrix

การวิเคราะห์ศักยภาพการพัฒนาการเกษตรของตำบล เป็นการนำสถานการณ์ของตำบล ปัญหาความต้องการของเกษตรกร ตลอดจนปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อการพัฒนา ทำให้สามารถเข้าใจบริบทของตำบล และปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ผลการวิเคราะห์ศักยภาพจะถูกนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดแนวทางและเป้าหมายการพัฒนา ตลอดจนแผนงานโครงการ เพื่อให้เกิดการพัฒนาและแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุด

2.2.1 การวิเคราะห์ศักยภาพ ประกอบด้วย ปัจจัยแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก เป็นองค์ประกอบสำคัญของการวิเคราะห์ในเบื้องต้น (SWOT Analysis)

1. การวิเคราะห์ปัจจัยภายในตำบล

- 1) จุดแข็ง (Strengths : S) ปัจจัยที่เป็นบวก เป็นจุดเด่น เป็นศักยภาพที่ส่งเสริมให้เกิดผลสำเร็จ
- 2) จุดอ่อน (Weaknesses : W) ปัจจัยที่เป็นลบหรือความไม่พร้อมของตำบล

2. การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกตำบล

- 1) โอกาส (Opportunities : O) การเปลี่ยนแปลงที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา
- 2) อุปสรรค (Threats : T) สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เป็นภัยคุกคาม และขัดขวางการพัฒนาตำบล

การวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมและสถานการณ์ของพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล ซึ่งประกอบด้วย ยางพารา ข้าว ปาล์มน้ำมัน เพื่อให้ง่ายในการวิเคราะห์แนวทางพัฒนาได้อย่างถูกต้องมากขึ้น โดย แยกวิเคราะห์เป็นรายพืช ดังนี้

1. ยางพารา

<p>จุดแข็ง Strengths : S</p> <p>S 1 พื้นที่ปลูกมีความเหมาะสม</p> <p>S 2 มีกลุ่มวิสาหกิจชุมชนรับซื้อผลผลิตยางพาราในพื้นที่</p> <p>S 3 พื้นที่อยู่ในเขตชลประทาน</p> <p>S 4 มีศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนในพื้นที่</p> <p>S 5 ปลูกพืชร่วมยาง</p>	<p>จุดอ่อน Weaknesses : W</p> <p>W 1 เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นคนสูงอายุ</p> <p>W 2 เกษตรกรไม่สามารถแปรรูปยางพารา</p> <p>W 3 ขาดการวางแผนการผลิตอย่างเป็นระบบ</p> <p>W 4 เกษตรกรขาดการรวมกลุ่ม</p>
<p>โอกาส Opportunities : O</p> <p>O 1 มีหน่วยงานเกี่ยวกับยางพาราในพื้นที่</p> <p>O 2 มีหน่วยงานมาให้ความรู้ สนับสนุน</p> <p>O 3 เป็นเขตการค้าชายแดน</p>	<p>อุปสรรค Threats : T</p> <p>T 1 ปัจจัยการผลิตและต้นทุนการผลิตสูง</p> <p>T 2 โรค ยางพารา</p> <p>T 3 ราคาตกต่ำ</p>

2. ข้าว

<p>จุดแข็ง Strengths : S</p> <p>S 1 พื้นที่ปลูกข้าวเหมาะสม</p> <p>S 2 มีโรงสีข้าวในพื้นที่</p> <p>S 3 เป็นอาชีพดั้งเดิมของคนในพื้นที่ก่อเกิดภูมิปัญญาท้องถิ่นและปราชญ์ชาวบ้าน</p> <p>S 4 มีศูนย์ข้าวชุมชน และโรงเรียนเกษตรกรใช้เป็นแหล่งเรียนรู้การผลิตข้าวหอมกระดังงา</p> <p>S 5 มีกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเพื่อแปรรูปเป็นข้าวซ้อมมือในพื้นที่</p> <p>S 6 มีระบบชลประทาน</p>	<p>จุดอ่อน Weaknesses : W</p> <p>W 1 ปัญหาดินเปรี้ยวในบางพื้นที่</p> <p>W 2 ชาวนาส่วนใหญ่เป็นคนสูงอายุ ลูกหลานไม่สานต่อ</p> <p>W 3 นาร้าง/ระบบน้ำไม่ทั่วถึง</p> <p>W 4 ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ค่อนข้างต่ำ</p> <p>W 5 ชาวนายังขาดเทคโนโลยีใหม่ๆ ในการพัฒนาผลผลิตข้าว</p> <p>W6 กลุ่มเกษตรกรไม่เข้มแข็ง</p>
<p>โอกาส Opportunities : O</p> <p>O 1 มีหน่วยงานเข้ามาให้ความรู้</p> <p>O 2 นโยบายลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกร</p> <p>O 3 แปลงใหญ่ข้าวในพื้นที่</p> <p>O 4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาผลผลิตข้าวของจังหวัดนราธิวาส</p> <p>O 5 เป็นเขตการค้าชายแดน</p>	<p>อุปสรรค Threats : T</p> <p>T 1 ภัยธรรมชาติ</p> <p>T 2 ศัตรูข้าว โรค แมลง</p> <p>T 3 ปัจจัยการผลิตและต้นทุนการผลิตสูงขึ้น</p>

3. ปาล์มน้ำมัน

จุดแข็ง Strengths : S S 1 พื้นที่ที่มีความเหมาะสม S 2 แปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันในพื้นที่ S 3 มีระบบชลประทานครอบคลุมทั้งอำเภอ S 4 ใกล้จุดรับซื้อผลผลิตในพื้นที่ S 5 มีสิทธิกรรมปาล์มน้ำมัน	จุดอ่อน Weaknesses : W W 1 ขาดการรวมกลุ่มเกษตรกร W 2 เกษตรกรขาดการดูแลจัดการสวน W 3 เกษตรกรขาดความรู้และเทคโนโลยี W 4 ผลผลิตปาล์มน้ำมันไม่สม่ำเสมอ W 5 ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย พื้นที่ผลิตน้อย W 6 ขาดแคลนแรงงาน
โอกาส Opportunities : O O 1 มีหน่วยงานภาครัฐให้การสนับสนุน O 2 เป็นพืชทางเลือกตัวใหม่ที่น่าสนใจ O 3 ความต้องการพืชพลังงานสูงขึ้น	อุปสรรค Threats : T T 1 ราคาผลผลิตไม่แน่นอน T 2 โรคและแมลงศัตรูพืชระบาด T 3 ปัจจัยการผลิตมีแนวโน้มสูงขึ้น T 4 ไม่มีโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มในพื้นที่ใกล้เคียง T 5 ภัยธรรมชาติ

2.2.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เพื่อกำหนดประเด็นการพัฒนา โดยใช้ Tows Matrix

2.2.1 ยางพารา

ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก	จุดแข็ง Strengths : S S 1 พื้นที่ปลูกมีความเหมาะสม S 2 มีกลุ่มวิสาหกิจชุมชนรับซื้อผลผลิตยางพาราในพื้นที่ S 3 พื้นที่อยู่ในเขตชลประทาน S 4 มีศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนในพื้นที่ S 5 ปลูกพืชร่วมยาง	จุดอ่อน Weaknesses : W W 1 เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นคนสูงอายุ W 2 เกษตรกรไม่สามารถแปรรูปยางพารา W 3 ขาดการวางแผนการผลิตอย่างเป็นระบบ W 4 เกษตรกรขาดการรวมกลุ่ม
โอกาส Opportunities : O O 1 มีหน่วยงานเกี่ยวกับยางพาราในพื้นที่ O 2 มีหน่วยงานมาให้ความรู้สนับสนุน O 3 เป็นเขตการค้าชายแดน	SO แผนเชิงรุก ใช้จุดแข็งสร้างโอกาส S2O1 ส่งเสริมให้เกษตรกรเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนเพื่อผลประโยชน์ S4O2 รวมกลุ่มผลิตปุ๋ยใช้เองผ่านศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน S5O2 สนับสนุนการปลูกพืชร่วมยาง	WO แผนปรับปรุง ใช้โอกาสลดจุดอ่อน W1O1 รวมกลุ่มเกษตรกรให้เข้มแข็งโดยให้หน่วยงานรัฐบูรณาการร่วมกัน W3O3 ส่งเสริมการส่งออกยางพาราผ่านเขตการค้าชายแดนเพื่อลดต้นทุนการขนส่ง
อุปสรรค Threats : T T1 ปัจจัยการผลิตและต้นทุนการผลิตสูง T2 โรค ยางพารา T3 ราคาตกต่ำ	ST แผนป้องกัน ใช้จุดแข็งรับมืออุปสรรค S1T2 ถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรในเรื่องโรคยางพารา S2T1 ส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อซื้อปัจจัยการผลิต	WT แผนรับมือ แก้ปัญหา W4T3 รวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อต่อรองราคาและเข้มแข็ง

2.2.2 ข้าว

<p>ปัจจัยภายใน</p> <p>ปัจจัยภายนอก</p>	<p>จุดแข็ง Strengths : S</p> <p>S1 พื้นที่ปลูกข้าวเหมาะสม</p> <p>S2 มีโรงสีข้าวในพื้นที่</p> <p>S3 เป็นอาชีพดั้งเดิมของคนในพื้นที่ก่อเกิดภูมิปัญญาท้องถิ่นและปราชญ์ชาวบ้าน</p> <p>S4 มีศูนย์ข้าวชุมชน และโรงเรียนเกษตรกรใช้เป็นแหล่งเรียนรู้การผลิตข้าวหอมกระดังงา</p> <p>S5 มีกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเพื่อแปรรูปเป็นข้าวซ้อมมือในพื้นที่</p> <p>S6 มีระบบชลประทาน</p>	<p>จุดอ่อน Weaknesses : W</p> <p>W1 ปัญหาดินเปรี้ยวในบางพื้นที่</p> <p>W2 ชาวนาส่วนใหญ่เป็นคนสูงอายุ ลูกหลานไม่สานต่อ</p> <p>W3 นาร้าง/ระบบน้ำไม่ทั่วถึง</p> <p>W4 ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ค่อนข้างต่ำ</p> <p>W5 ชาวนายังขาดเทคโนโลยีใหม่ๆ ในการพัฒนาผลผลิตข้าว</p> <p>W6 กลุ่มเกษตรกรไม่เข้มแข็ง</p>
<p>โอกาส Opportunities : O</p> <p>O1 มีหน่วยงานเข้ามาให้ความรู้</p> <p>O2 นโยบายลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกร</p> <p>O3 แปลงใหญ่ข้าวในพื้นที่</p> <p>O4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาผลผลิตข้าวของจังหวัดนราธิวาส</p> <p>O5 เป็นเขตการค้าชายแดน</p>	<p>SO แผนเชิงรุก</p> <p>ใช้จุดแข็งสร้างโอกาส</p> <p>S2O3 ส่งเสริมการแปรรูปข้าวของเกษตรกรแปลงใหญ่</p> <p>S2O5 ผลิตข้าวเพื่อส่งออก</p> <p>S4O4 ส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มแปรรูปข้าว</p> <p>S5O3 ส่งเสริมให้เกษตรกรเข้าร่วมระบบแปลงใหญ่ข้าว</p>	<p>WO แผนปรับปรุง</p> <p>ใช้โอกาสลดจุดอ่อน</p> <p>W2O3 หน่วยงานเข้ามาถ่ายทอดความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีการผลิตข้าว</p> <p>W3O1 ส่งเสริมการปลูกพืชทดแทนนาร้าง</p> <p>W6O1 รวมกลุ่มเกษตรกรให้เข้มแข็งโดยให้หน่วยงานรัฐบูรณาการร่วมกัน</p>
<p>อุปสรรค Threats : T</p> <p>อุปสรรค Threats : T</p> <p>T 1 ภัยธรรมชาติ</p> <p>T 2 ศัตรูข้าว โรค แมลง</p> <p>T 3 ปัจจัยการผลิตและต้นทุนการผลิตสูงขึ้น</p>	<p>ST แผนป้องกัน</p> <p>ใช้จุดแข็งรับมืออุปสรรค</p> <p>S3T1 รวมกลุ่มเกษตรกรแก้ปัญหา</p> <p>S4T2 ถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร. ในเรื่องศัตรูข้าว โรค แมลง</p>	<p>WT แผนรับมือแก้ปัญหา</p> <p>W6T2 รวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อถ่ายทอดความรู้การลดต้นทุนและป้องกันศัตรูข้าว</p> <p>W6T3 รวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อร่วมกันซื้อปัจจัยการผลิต</p>

2.2.3 ปาล์มน้ำมัน

<p>ปัจจัยภายใน</p> <p>ปัจจัยภายนอก</p>	<p>จุดแข็ง Strengths : S</p> <p>S 1 พื้นที่ที่มีความเหมาะสม</p> <p>S 2 แปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันในพื้นที่</p> <p>S 3 มีระบบชลประทานครอบคลุมทั้งอำเภอ</p> <p>S 4 ใกล้จุดรับซื้อผลผลิตในพื้นที่</p> <p>S 5 มีสิทธิปาล์มน้ำมัน</p>	<p>จุดอ่อน Weaknesses : W</p> <p>W 1 ขาดการรวมกลุ่มเกษตรกร</p> <p>W 2 เกษตรกรขาดการดูแลจัดการสวน</p> <p>W 3 เกษตรกรขาดความรู้และเทคโนโลยี</p> <p>W 4 ผลผลิตปาล์มน้ำมันไม่สม่ำเสมอ</p> <p>W 5 ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย พื้นที่ผลิตน้อย</p> <p>W 6 ขาดแคลนแรงงาน</p>
<p>โอกาส Opportunities : O</p> <p>○ 1 มีหน่วยงานภาครัฐให้การสนับสนุน</p> <p>○ 2 เป็นพืชทางเลือกตัวใหม่ที่น่าสนใจ</p> <p>○ 3 ความต้องการพืชพลังงานสูงขึ้น</p>	<p>SO แผนเชิงรุก</p> <p>ใช้จุดแข็งสร้างโอกาส</p> <p>S1O1 หน่วยงานมาให้ความรู้ในการลดต้นทุนการผลิต</p> <p>S2O1 เข้าร่วมกลุ่มแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันในพื้นที่</p> <p>S2O2 ผลิตปาล์มมาตรฐานและเพิ่มอำนาจต่อรองราคาสินค้า</p>	<p>WO แผนปรับปรุง</p> <p>ใช้โอกาสลดจุดอ่อน</p> <p>W1O1 หน่วยงานให้ความรู้ด้านการรวมกลุ่มเกษตรกร</p> <p>W2O1 หน่วยงานให้ความรู้การผลิตปาล์มคุณภาพ</p> <p>W3O2 นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในสวนปาล์มน้ำมัน</p> <p>W5O1 หน่วยงานให้การสนับสนุนงบประมาณในด้านเงินทุนและเครื่องจักรการเกษตร</p>
<p>อุปสรรค Threats : T</p> <p>T 1 ราคาผลผลิตไม่แน่นอน</p> <p>T 2 โรคและแมลงศัตรูพืชระบาด</p> <p>T 3 ปัจจัยการผลิตมีแนวโน้มสูงขึ้น</p> <p>T 4 ไม่มีโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มในพื้นที่ใกล้เคียง</p> <p>T 5 ภัยธรรมชาติ</p>	<p>ST แผนป้องกัน</p> <p>ใช้จุดแข็งรับมืออุปสรรค</p> <p>S1T5 ปรับปรุงฝักระวังและเตือนภัยทางธรรมชาติ</p> <p>S2T2 รวมกลุ่มจัดตั้ง ศจช.เพื่อฝักระวังและผลิตสารป้องกันศัตรูพืช</p> <p>S2T3 เข้าร่วมแปลงใหญ่เพื่อร่วมกันจัดซื้อปัจจัยการผลิต</p> <p>S3T5 บำรุงรักษาระบบชลประทานในพื้นที่</p>	<p>WT แผนรับมือ</p> <p>แก้ปัญหา</p> <p>W1T1 รวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อลดต้นทุนและป้องกันศัตรูปาล์มน้ำมัน</p> <p>W1T1 ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาขีดความสามารถให้มีการรวมกลุ่มและมีศักยภาพในการพึ่งพาตนเองทางปัจจัยการผลิตให้มากที่สุด</p> <p>W4T1 เก็บเกี่ยวปาล์มน้ำมันที่มีคุณภาพเพื่อต่อรองราคาปาล์มน้ำมัน</p>

ตารางแสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
ด้านพื้นที่และทรัพยากร				
1. น้ำ	<ul style="list-style-type: none"> - ระบบชลประทานไม่ทั่วถึง - มีระบบการบริหารจัดการน้ำไม่ดี - มีผลต่อด้านปศุสัตว์/พืช/ประมง 	<ul style="list-style-type: none"> - ประสานงานหน่วยงานชลประทานในการแก้ไขระบบการบริหารจัดการน้ำให้ทั่วถึง - อบรมกลุ่มผู้ใช้น้ำ 	ม. 1-6 ตำบลพร้อม	<ul style="list-style-type: none"> - ประสานงานหน่วยงานชลประทานในพื้นที่
2. ดินเปรี้ยว	<ul style="list-style-type: none"> - ดินเปรี้ยวจัด ไม่สามารถปลูกพืชได้ - อิทธิพลของกระแสน้ำทะเลท่วมถึง - ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม คุณภาพน้ำเป็นกรด มีรสชาดกร่อย ทำลายระบบนิเวศน์สัตว์น้ำ และพืช 	<ul style="list-style-type: none"> - ประสานงานหน่วยงานเกี่ยวข้อง เช่น พต. หรือศูนย์การศึกษาพิบูลทอง ให้ความรู้ด้านการแก้ไขดินเปรี้ยว - ปลูกพืชทนเปรี้ยว - ขุดดินยกร่อง เพื่อป้องกันกระแสน้ำทะเลท่วมถึง และลดความเป็นกรดของดิน 	ม. 1-6 ตำบลพร้อม	<ul style="list-style-type: none"> - ประสานงานหน่วยงานในพื้นที่ ให้ความรู้การแก้ไขปัญหาดินเปรี้ยว - ถ่ายทอดความรู้เกษตรกรการปลูกพืชทนเปรี้ยว
ด้านการผลิตสินค้าและการตลาด (ตามรายชนิดที่สำคัญ)				
1. ข้าว	<ul style="list-style-type: none"> - ต้นทุนการผลิตสูง (ปุ๋ย/ผัก) - ระบบการส่งน้ำมีปัญหา - ศัตรูข้าว 	<ul style="list-style-type: none"> - แก้ไขระบบการส่งน้ำ - ให้ความรู้เกษตรกรในการลดต้นทุนการผลิตโดยใช้สารชีวภัณฑ์/ปุ๋ยหมัก 	ม. 1-6 ตำบลพร้อม	<ul style="list-style-type: none"> - ถ่ายทอดความรู้การลดต้นทุนการผลิตข้าว/การใช้สารชีวภัณฑ์
2. ปาล์มน้ำมัน	<ul style="list-style-type: none"> - ราคาตกต่ำ - ต้นทุนการผลิตสูง 	<ul style="list-style-type: none"> - ถ่ายทอดความรู้ในการลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน - การรัฐบาลทำประกันราคาปาล์มน้ำมัน 	ม. 1-6 ตำบลพร้อม	<ul style="list-style-type: none"> - ถ่ายทอดความรู้ในการลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน (วิเคราะห์ดิน/ใบใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์)

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
3. ยางพารา	- ราคาตกต่ำ - โรค/ศัตรูพืช	- ลดต้นทุน - ให้ความรู้การจัดการโรค - ปลูกพืชแซม สร้างรายได้เสริม	ม. 1-6 ตำบลพร่อน	- ถ่ายทอดความรู้ในการบริหารจัดการสวน (โรค/ปุ๋ย) การปลูกพืชแซมเพื่อสร้างรายได้เสริม
4. ลองกอง, เงาะ, มังคุด (ไม้ผล)	- ผลผลิตเสียหายจากภัยธรรมชาติ - ราคาถูก - ตลาดไม่สามารถจำหน่ายแก่ผู้บริโภคโดยตรง	- ให้น้ำหล่อเลี้ยงตอนผลผลิตใกล้จะเก็บเกี่ยว - รวมกลุ่มจำหน่ายผลผลิต - รวมกลุ่มแปรรูปผลิตผล	ม. 1-6 ตำบลพร่อน	- ถ่ายทอดความรู้การดูแลบริหารจัดการสวนไม้ผล - จัดตั้งกลุ่มเพื่อรวบรวมจำหน่ายผลผลิต
5. พืชผัก/พืชไร่	- โรค แมลงศัตรูพืช	- รวมกลุ่มผู้ผลิตสารชีวภัณฑ์	ม. 1-6 ตำบลพร่อน	- จัดอบรม สาธิต การผลิตสารชีวภัณฑ์
6. ปศุสัตว์	- โรคระบาดในฤดูฝน	- รวมกลุ่มจัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการป้องกันโรคระบาดในสัตว์	ม. 1-6 ตำบลพร่อน	- จัดอบรม ถ่ายทอดความรู้ด้านการดูแลสัตว์
ด้านเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร				
1. เกษตรกร	- เกษตรกรขาดการวิเคราะห์ด้านการผลิต/การตลาดทำให้เสี่ยงด้านราคา	- สร้างการรับรู้ จัดทำแผนวิเคราะห์ความเสี่ยง - ทำบัญชีรายรับ/รายจ่าย	ม. 1-6 ตำบลพร่อน	- ถ่ายทอดความรู้การทำบัญชีรายรับ/รายจ่าย จัดทำแผนวิเคราะห์ความเสี่ยง
ด้านการแปรรูปผลผลิตและผลิตภัณฑ์				
1. แปรรูปในท้องถิ่น	- กลุ่มไม่มีความยั่งยืนในการผลิต - ขาดเงินทุน/ตลาดต่างจังหวัด	- จัดอบรมในการบริหารจัดการกลุ่มสร้างความเข้มแข็ง - ศึกษาดูงานกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ - จัดอบรมการตลาดออนไลน์	ม. 2-5 ตำบลพร่อน	- จัดอบรมและศึกษาดูงานกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ

บทที่ 3 ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับตำบล

3.1 พัฒนาการผลิตรายสินค้า

3.1.1 ข้าว

เป้าหมายเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 20

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ 1 กลยุทธ์เชิงรุก

โครงการที่ 1 โครงการส่งเสริมระบบเกษตรแปลงใหญ่

กลยุทธ์ที่ 2 กลยุทธ์เชิงแก้ไข

โครงการที่ 1 โครงการส่งเสริมการปลูกพืชทดแทนนาร้าง

กลยุทธ์ที่ 3 กลยุทธ์เชิงป้องกัน

โครงการที่ 1 โครงการถ่ายทอดความรู้ด้านเทคโนโลยีการผลิตข้าว

โครงการที่ 2 โครงการโรงเรียนเกษตรกรชาวนา

3.1.2 ยางพารา

เป้าหมายเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 20

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ 1 กลยุทธ์เชิงรุก

โครงการที่ 1 โครงการส่งเสริมเกษตรกรปลูกพืชร่วมยาง

กลยุทธ์ที่ 2 กลยุทธ์เชิงแก้ไข

โครงการที่ 1 โครงการถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์จากยางพารา

กลยุทธ์ที่ 3 กลยุทธ์เชิงป้องกัน

โครงการที่ 1 โครงการผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อลดต้นทุนการผลิตยางพารา

กลยุทธ์ที่ 4 กลยุทธ์เชิงรับ

โครงการที่ 1 โครงการส่งเสริมอาชีพการปลูกมะนาวในช่อง

3.1.3 ปาล์มน้ำมัน

เป้าหมายเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 20

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ 1 กลยุทธ์เชิงรุก

โครงการที่ 1 โครงการส่งเสริมระบบเกษตรแปลงใหญ่

โครงการที่ 2 โครงการผลิตปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

กลยุทธ์ที่ 2 กลยุทธ์เชิงแก้ไข

โครงการที่ 1 โครงการถ่ายทอดความรู้ด้านเทคโนโลยีการปลูกปาล์ม

กลยุทธ์ที่ 3 กลยุทธ์เชิงรับ

โครงการที่ 1 โครงการอบรมเกษตรกรเรื่องการผลิตปาล์มตามระบบ GAP หรือ RSPO

3.1.4 ไม้ผล

เป้าหมายเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 20

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ 1 กลยุทธ์เชิงรุก

โครงการที่ 1 โครงการส่งเสริมระบบแปลงใหญ่ไม้ผล

กลยุทธ์ที่ 2 กลยุทธ์เชิงแก้ไข

โครงการที่ 1 โครงการถ่ายทอดความรู้การจัดการสวนไม้ผล

โครงการที่ 2 โครงการถ่ายทอดความรู้การผลิตไม้ผลให้ได้มาตรฐาน GAP/ เกษตรอินทรีย์

กลยุทธ์ที่ 3 กลยุทธ์เชิงป้องกัน

โครงการที่ 1 โครงการผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อลดต้นทุนการผลิตไม้ผล

3.1.5 โคเนื้อ

เป้าหมายเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 20

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ 1 กลยุทธ์เชิงรุก

โครงการที่ 1 โครงการส่งเสริมระบบแปลงใหญ่โคเนื้อ

โครงการที่ 2 โครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคพ่อ-แม่พันธุ์ เพื่อผลิตลูกโคขุนขาย

กลยุทธ์ที่ 2 กลยุทธ์เชิงแก้ไข

โครงการที่ 1 โครงการถ่ายทอดความรู้ด้านการเลี้ยงโคเนื้อ

โครงการที่ 2 โครงการส่งเสริมประสิทธิภาพการเลี้ยงโคเนื้อเพื่อการส่งออก

กลยุทธ์ที่ 3 กลยุทธ์เชิงป้องกัน

โครงการที่ 1 โครงการผลิตอาหารสัตว์ TMR เพื่อลดต้นทุนการผลิตอาหารสัตว์

3.1.6 พืชผัก/พืชไร่

เป้าหมายเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 20

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ 1 กลยุทธ์เชิงรุก

โครงการที่ 1 โครงการส่งเสริมการรวมกลุ่มผู้ปลูกผัก

กลยุทธ์ที่ 2 กลยุทธ์เชิงแก้ไข

โครงการที่ 1 โครงการถ่ายทอดความรู้ และสาธิตการผลิตสารชีวภัณฑ์

กลยุทธ์ที่ 3 กลยุทธ์เชิงป้องกัน

โครงการที่ 1 โครงการผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อการลดต้นทุนและผลิตผักปลอดภัย

3.2 พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

3.2.1 YSF

เป้าหมาย YSF ที่มีในพื้นที่เพิ่มขึ้นและสามารถเป็นวิทยากรได้

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ 1 กลยุทธ์เชิงรุก

โครงการที่ 1 โครงการอบรมพัฒนาความรู้ด้านการเกษตรแก่ YSF

3.2.2 วิสาหกิจชุมชน

เป้าหมาย วิสาหกิจชุมชนมีความเข้มแข็งและสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการส่งเสริมอาชีพ

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ 1 กลยุทธ์เชิงรุก

โครงการที่ 1 โครงการอบรมวิสาหกิจชุมชนเรื่องการบริหารจัดการกลุ่ม

โครงการที่ 2 โครงการพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน

กลยุทธ์ที่ 2 กลยุทธ์เชิงแก้ไข

โครงการที่ 1 โครงการอบรมถ่ายทอดความรู้ด้านการจัดทำแผนการผลิตรายกลุ่ม (IFPP)

3.3 พัฒนาที่ดินและทรัพยากรการเกษตร

3.3.1 ที่ดิน

เป้าหมาย ปัญหาดินเปรี้ยวและนาร้างลดลง 10% พื้นที่

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ 1 กลยุทธ์เชิงรุก

โครงการที่ 1 โครงการจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแนวทางการบริหารจัดการพื้นที่

เกษตรกรรม (Zoning)

กลยุทธ์ที่ 2 กลยุทธ์เชิงแก้ไข

โครงการที่ 1 โครงการอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องดิน และวิเคราะห์ค่าธาตุอาหารในดิน

ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ		วิธีดำเนินการ	ปริมาณงาน/งบประมาณ (ปี)								ผู้รับผิดชอบ
				หมู่ที่	ตำบล		2562		2563		2564		2565		
							งาน	งปม. (บาท)	งาน	งปม. (บาท)	งาน	งปม. (บาท)	งาน	งปม. (บาท)	
พัฒนาการ ผลิตสินค้า	โครงการลด ต้นทุนการผลิต ข้าว	- เพื่อลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต ให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าว	เกษตรกร จำนวน 30 ราย	1-6	พร่อน	ลดต้นทุนการ ผลิตโดยการ ผสมแม่ปุ๋ยตาม สูตร	1. จัดซื้อแม่ปุ๋ย สูตร 18-46-0 และ 46-0-0	94,000	1.จัดซื้อแม่ปุ๋ย สูตร 18-46-0 และ 46-0-0	94,000					คณะกรรมการ ผู้รับผิดชอบ โครงการ
พัฒนาการ ผลิตสินค้า	โครงการเพิ่ม ประสิทธิภาพ การปลูกปาล์ม น้ำมัน	- เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการ ผลิตปาล์มน้ำมัน	เกษตรกร จำนวน 30 ราย	1-6	พร่อน	จัดทำแปลง สาธิต จำนวน 1 แปลง	1. จัดทำแปลง สาธิต จำนวน 1 แปลง 2. จัดซื้อแม่ปุ๋ย เพื่อสาธิตให้แก่ เกษตรกร	42,100	1. จัดทำแปลง สาธิต จำนวน 1 แปลง 2. จัดซื้อแม่ ปุ๋ย เพื่อสาธิต ให้แก่ เกษตรกร	42,100					คณะกรรมการ ผู้รับผิดชอบ โครงการ

ภาคผนวก

โครงการลดต้นทุนการผลิตข้าว

1. หลักการและเหตุผล

อำเภอตากใบ เป็นแหล่งผลิตข้าวแหล่งใหญ่ที่สุดของจังหวัดนราธิวาส มีพื้นที่ปลูกข้าวประมาณ 32,000 ไร่ เกษตรกรผู้ปลูกข้าว จำนวน 2,743 ราย ผลผลิตเฉลี่ย 569 กิโลกรัม/ไร่ แต่ในปัจจุบันเกษตรกรผู้ปลูกข้าวส่วนใหญ่ประสบปัญหาเรื่องต้นทุนการผลิต เช่น ค่าไถนา ค่าปักดำ ค่าเก็บเกี่ยว ค่าปุ๋ยเคมี ค่าน้ำมัน เฉลี่ยไร่ละ 3,500 – 4,000 บาท อีกทั้งราคาผลผลิตทางการเกษตรไม่แน่นอน ส่งผลให้เกษตรกรประสบกับสภาวะขาดทุน ซึ่งโครงการลดต้นทุนการผลิตข้าว เพื่อประหยัดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต โดยจะเน้นให้เกษตรกรผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ตามนโยบายการตลาดนำการผลิต นำไปสู่การจัดการสินค้าเกษตรให้สมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทาน สร้างเสถียรภาพของราคาสินค้าเกษตรได้อย่างมั่นคง

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อเพิ่มรายได้ และลดรายจ่ายให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าว
2. เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิตข้าว และเพิ่มผลผลิตข้าว
3. เพื่อสร้างแรงจูงใจให้แก่เกษตรกรในการพัฒนาอาชีพการทำนา เพื่อลดปัญหาพื้นที่นาร้าง

3. เป้าหมาย

1. ลดต้นทุนการผลิตข้าว จากเดิม ไร่ละ 3,500 – 4,000 บาท เป็น 3,000 บาท/ไร่
2. เพิ่มผลผลิตข้าว จากเดิม 569 กิโลกรัม/ไร่ เป็น 650 – 700 กิโลกรัม/ไร่
3. เกษตรกรเป้าหมาย ในพื้นที่ตำบลพร่อน จำนวน 30 ราย

4. ระยะเวลาดำเนินการ

ระหว่างเดือนกันยายน 2562 – ตุลาคม 2563

5. พื้นที่ดำเนินการ

ตำบลพร่อน อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

6. กิจกรรม/วิธีการดำเนินงาน

กิจกรรม	วิธีการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ
1. ประชาสัมพันธ์โครงการ	1 ประชุมชี้แจงโครงการ 2 กำหนดแผนการดำเนินงานขับเคลื่อนโครงการ	สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ
2. จัดประชาคมหมู่บ้าน	1 รับสมัครเกษตรกรผู้ปลูกข้าวเข้าร่วมโครงการฯ 2 คัดเลือก/แต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบโครงการฯ 3. ขอสนับสนุนงบประมาณโครงการจากหน่วยงานภาคีในพื้นที่	สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ
3. จัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์	1. ประชุมเกษตรกรผู้สมัครเข้าร่วมโครงการฯ 2. จัดซื้อแม่ปุ๋ยเคมี 3. การจัดเก็บข้อมูล โดยจัดทำทะเบียนสมาชิก 4. ถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกร เรื่องการใช้ปุ๋ยเคมีอย่างถูกวิธี และเหมาะสม	1. คณะกรรมการโครงการ 2. สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ
4. กำหนดแผนการผลิตปุ๋ย	1. ผสมปุ๋ยตามสูตรที่กำหนด	คณะกรรมการโครงการและเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ

กิจกรรม	วิธีการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ
5. แผนการจัดการตลาด ด้าน เงินทุน เงินทุน-บัญชี	1. เชื่อมโยงผลผลิตกับตลาดและรายได้ หรือการใช้ประโยชน์ 2. ประชาสัมพันธ์ให้คนในชุมชน และใกล้เคียงได้รับรู้ เพื่อการ จำหน่าย 3. บริหารงบประมาณโครงการในรูปแบบเงินทุนหมุนเวียน	คณะกรรมการหมู่บ้าน และเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ
6. สรุปผลโครงการ	1. ติดตามการดำเนินงานตามโครงการ 2. รายงานผลการดำเนินงานโครงการ	คณะกรรมการหมู่บ้าน และเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ

8. งบประมาณ

งบประมาณ 94,000 บาท

1. จัดซื้อแม่ปุ๋ยเคมี สูตร 18-46-0 จำนวน 3,000 กิโลกรัม
2. จัดซื้อแม่ปุ๋ยเคมี สูตร 46-0-0 จำนวน 1,400 กิโลกรัม

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

1. เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตข้าว จากเดิม ไร่ละ 3,500 – 4,000 บาท เหลือไร่ละ 3,000 บาท
2. เกษตรกรสามารถเพิ่มผลผลิตข้าว จากเดิม 569 กิโลกรัม/ไร่ เป็น 650 – 700 กิโลกรัม/ไร่
3. เกษตรกรเป้าหมาย ในพื้นที่ตำบลพร่อน จำนวน 30 ราย มีรายได้เพิ่มขึ้น

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการปลูกปาล์มน้ำมัน

1. หลักการและเหตุผล

อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันประมาณ 12,000 ไร่ เกษตรกรจำนวน 1,360 ราย พื้นที่ปลูกส่วนใหญ่เป็นที่ลุ่มปรับเปลี่ยนจากพื้นที่นาร้างเป็นสวนปาล์มน้ำมัน มีชุดคูปองมีน้ำท่วมขังในฤดูฝน สภาพพื้นที่เป็นดินกรด การเจริญเติบโตของปาล์มน้ำมันช้ากว่าที่อื่น อีกทั้งเกษตรกรขาดความรู้และเงินทุนในการพัฒนาสวนปาล์มน้ำมัน ราคาผลผลิตทางการเกษตรไม่แน่นอน ส่งผลให้เกษตรกรประสบกับสถานะขาดทุน ซึ่งโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการปลูกปาล์มน้ำมัน เป็นโครงการหนึ่งที่ช่วยให้เกษตรกรได้รับความรู้ด้านการจัดการสวนปาล์มอย่างถูกวิธี ประหยัดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต โดยจะเน้นให้เกษตรกรบรรลุเป้าหมาย 5 ด้าน ได้แก่ การลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิต การพัฒนาคุณภาพ การตลาด และการบริหารจัดการเกษตรกร ผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ตามนโยบายการตลาดนำการผลิต นำไปสู่การจัดการสินค้าเกษตรให้สมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทาน สร้างเสถียรภาพของราคาสินค้าเกษตรได้อย่างมั่นคง

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมัน
2. เพื่อการลดต้นทุนและการเพิ่มผลผลิตปาล์มน้ำมัน
3. เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน

3. เป้าหมาย

1. ลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน ร้อยละ 20
2. ผลผลิตปาล์มน้ำมันเพิ่มขึ้น ร้อยละ 20
3. เกษตรกรเป้าหมาย ในพื้นที่ตำบลพร่อน จำนวน 30 ราย

4. ระยะเวลาดำเนินการ

ระหว่างเดือนกันยายน 2562 – ตุลาคม 2563

5. พื้นที่ดำเนินการ

ตำบลพร่อน อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

6. กิจกรรม/วิธีการดำเนินงาน

กิจกรรม	วิธีการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ
1. ประชาสัมพันธ์โครงการ	1 ประชุมชี้แจงโครงการ 2 กำหนดแผนการดำเนินงานขับเคลื่อนโครงการ	สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ
2. จัดประชาคมหมู่บ้าน	1 รับสมัครเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันเข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 30 ราย 2 คัดเลือก/แต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบโครงการฯ 3. คัดเลือกแปลงสาธิต ในพื้นที่ จำนวน 1 แปลง พื้นที่ 5 ไร่ 4. ขอสนับสนุนงบประมาณโครงการจากหน่วยงานภาคีในพื้นที่	สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ
3. จัดทำแผนการอบรม	1. ประชุมเกษตรกรผู้สมัครเข้าร่วมโครงการฯ 2. การจัดเก็บข้อมูล โดยจัดทำทะเบียนสมาชิก 3. ถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกร เรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพการปลูกปาล์มน้ำมัน	1. คณะกรรมการโครงการ 2. สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ

กิจกรรม	วิธีการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ
4. จัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์	1. ซื้อวัสดุ อุปกรณ์ สำหรับแปลงสาธิต เพื่อการถ่ายทอดความรู้	คณะกรรมการโครงการและเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ
5. แผนการจัดการตลาด ด้านเงินทุน เงินทุน-บัญชี	1. เชื่อมโยงผลผลิตกับตลาดและรายได้ หรือการใช้ประโยชน์ 2. ประชาสัมพันธ์ให้คนในชุมชน และใกล้เคียงได้รับรู้ เพื่อการจำหน่าย 3. บริหารงบประมาณโครงการในรูปแบบเงินทุนหมุนเวียน	คณะกรรมการหมู่บ้านและเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ
6. สรุปผลโครงการ	1. ติดตามการดำเนินงานตามโครงการ 2. รายงานผลการดำเนินงานโครงการ	คณะกรรมการหมู่บ้านและเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ

8. งบประมาณ

งบประมาณ 42,100 บาท

1. ค่าสัมมนาคุณวิทยากร จำนวน 2 คนๆ ละ 3 ชั่วโมงๆ ละ 600 บาท เป็นเงิน 3,600 บาท
2. จัดซื้อแม่ปุ๋ยเคมี สูตร 18-46-0 จำนวน 250 กิโลกรัม
3. จัดซื้อแม่ปุ๋ยเคมี สูตร 46-0-0 จำนวน 250 กิโลกรัม
4. จัดซื้อแม่ปุ๋ยเคมี สูตร 0-0-60 จำนวน 500 กิโลกรัม
5. จัดซื้อธาตุอาหารเสริมโบรอน จำนวน 50 กิโลกรัม
6. จัดทำป้ายแปลงสาธิต จำนวน 1 ป้าย

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

1. เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน ร้อยละ 20
2. เกษตรกรสามารถเพิ่มผลผลิตปาล์มน้ำมัน ร้อยละ 20
3. เกษตรกรเป้าหมาย ในพื้นที่ตำบลพร่อน จำนวน 30 ราย มีรายได้เพิ่มขึ้น
4. แปลงสาธิต สำหรับเกษตรกรเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมัน จำนวน 1 แปลง